

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ ΓΙΑ

ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων - Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
Τμήμα Οικονομικών Επιστημών - Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
Τμήμα Οικονομικών Επιστημών - Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων - Πανεπιστήμιο Πειραιά

**Διαπανεπιστημιακό Διατμηματικό
Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
«Τοπική και Περιφερειακή Ανάπτυξη και Αυτοδιοίκηση»**

**«Οργάνωση Διοίκηση και Οικονομική Διαχείριση των Νομικών
Προσώπων του Δήμου Ρόδου μετά την εφαρμογή του
Ν.3852/2010»**

Ηλίας Π. Καράμπης (Α.Μ. 3033201505115)

Κόρινθος, Σεπτέμβριος 2016

Στην σύζυγο μου Adline
& στα παιδιά μου ,
την Μαρία και τον Αλέξανδρο-Παναγιώτη

Λίγα λόγια για το εξώφυλλο

“Ο Φάρος του Αγίου Νικολάου”

Ο φάρος αυτός κατασκευάστηκε το 1863 από την Γαλλική Εταιρεία Φάρων. Το ύψος του πύργου του είναι 6 μέτρα και το εστιακό του ύψος είναι 25 μέτρα. Βρίσκεται στην άκρη του λιμανιού της Ρόδου πάνω στο κάστρο. Εντάχθηκε στο Ελληνικό φαρικό δίκτυο το 1947 με την προσάρτηση των Δωδεκανήσων. Οι ντόπιοι εξακολουθούν να θεωρούν τον φάρο του Αγίου Νικολάου σύμβολο τύχης και ευημερίας.

http://www.faroi.com/gr/agios_nikolaos_rodos_gr.htm

Ευχαριστίες

Η παρούσα διπλωματική εργασία εκπονήθηκε στα πλαίσια του Διαπανεπιστημιακού Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Τοπική και Περιφερειακή Ανάπτυξη και Αυτοδιοίκηση» υπό την επίβλεψη του Καθηγητή κ Δημήτριου Βενιέρη . Θέλω να ευχαριστήσω τους Καθηγητές, που με την πολυετή πείρα τους, διεύρυναν τους ορίζοντες μου. Ευχαριστώ θερμά τον κ Δημήτρη Βενιέρη Καθηγητή του Τμήματος Κοινωνικής & Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου για την στήριξη του στην προσπάθεια μου. Επίσης ευχαριστώ τον κ. Θεμιστοκλή Ανδριόπουλο, στέλεχος της Ε.Ε.Τ.Α.Α. για την συμβολή του.

Θέλω να ευχαριστήσω τους φίλους και συναδέλφους , Μιχάλη Μαριά , Ελευθερία Λεμονή Κορίνα Φτακλάκη και Χρυσόστομο Χάσταλη που συνέβαλαν με τις παρατηρήσεις τους.

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ ΓΙΑ

ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

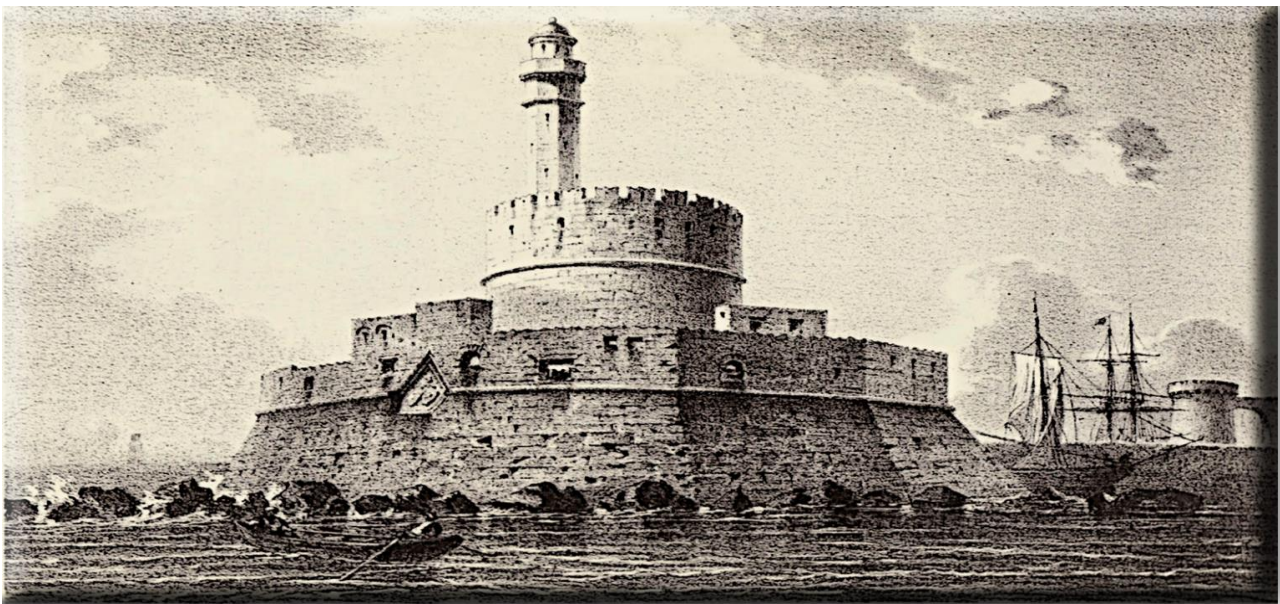
Department of Political Studies and International Relations - University of Peloponnese

Department of Economics - Democritus University of Thrace

Department of Economics - Aristotle University of Thessaloniki

Department of Business Administration - University of Piraeus

**Interuniversity Interdepartmental
Master Program in
«Local and Regional Government and Development»**

**«Organization Management and Financial Administration of
Legal Entities of City of Rhodes, after the application of Law
3852/2010 »**

Ilias P Karampis

Corinth, September 2016

Περιεχόμενα

Περίληψη.....	
Abstract	
A. Μέρος : Νομικά Πρόσωπα ΟΤΑ	1
Κεφάλαιο 1^ο - ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	1
1.1 Μεθοδολογία θέματος.....	1
1.2 Θεσμικό πλαίσιο ΟΤΑ.....	3
1.3 Αρμοδιότητες Τοπικής αυτοδιοίκησης.....	5
Κεφάλαιο 2^ο - ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΟΤΑ.....	8
2.1 Παρουσίαση και αξιολόγηση προγράμματος Καλλικράτη.....	8
2.2 Θεσμικό Πλαίσιο και σκοποί Νομικών Προσώπων ΟΤΑ.....	13
2.3 Κύρια χαρακτηριστικά – Οργάνωση – Λειτουργίας Νομικών Προσώπων	15
2.4 Οικονομική διαχείριση Νομικών Προσώπων ΟΤΑ.....	19
B. Μέρος : Νομικά Πρόσωπα Δήμου Ρόδου	21
Κεφάλαιο 1^ο - ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΔΗΜΟΥ ΡΟΔΟΥ.....	21
1.1 Συνοπτική περιγραφή φυσιογνωμίας Δήμου Ρόδου	21
1.2 Πολιτιστική – κοινωνική – οικονομική παρουσίαση	23
Κεφάλαιο 2^ο - ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΔΗΜΟΥ ΡΟΔΟΥ.....	26
2.1 Αξιολόγηση εσωτερικού – εξωτερικού περιβάλλοντος.....	26
2.2 Στρατηγικοί στόχοι Δήμου.....	28
Κεφάλαιο 3^ο – ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΥ ΡΟΔΟΥ.....	31
3.1 Παρουσίαση των Νομικών Προσώπων Δήμου Ρόδου.....	31
3.2 Οργάνωση – Λειτουργία Νομικών Προσώπων Δήμου Ρόδου.....	33
3.3 Οικονομική Διαχείριση Νομικών Προσώπων Δήμου Ρόδου	44
3.4 Προτάσεις για αναβάθμιση ρόλου τους	45
Συμπεράσματα	47
Βιβλιογραφία	50

Περίληψη

Μετά το 2010 σημειώθηκαν ποικίλες μεταβολές στον χάρτη της τοπικής αυτοδιοίκησης, με αποτέλεσμα να μεταβάλλεται και ο τρόπος λειτουργίας των νέων δήμων και των φορέων τους. Η εφαρμογή του Καλλικράτη προωθήθηκε από την ανάγκη διευκόλυνσης της καθημερινότητας των δημοτών, ενώ, επίσης επιδιώχθηκε η δραστική μείωση του αριθμού των δήμων, η αυτοτέλεια των οργανισμών και ο εξορθολογισμός των δαπανών. Το πρόγραμμα Καλλικράτης δημιούργησε με τον τρόπο αυτό έναν νέο αυτοδιοικητικό χάρτη, διεκδικώντας την εξυγίανση των υπερχρεωμένων δήμων και προωθώντας τη συνένωση παλαιότερων δήμων και των σημαντικότερων φορέων τους, με αποτέλεσμα να απαιτείται η αναθεώρηση του σχεδιασμού λειτουργίας και διαχείρισης τους.

Όμως ιδιαίτερες αλλαγές επέφερε ο Καλλικράτης και στον τρόπο λειτουργίας των νομικών προσώπων, μειώνοντας τον αριθμό τους και αναθεωρώντας την οργάνωση, τη διοίκηση και την οικονομική διαχείριση τους. Για τον λόγο αυτό η εργασία αυτή επιχειρεί να διερευνήσει και να αιτιολογήσει τις μεταβολές αυτές στον Δήμο Ρόδου, που αποτελεί έναν από τους μεγαλύτερους δήμους της νησιωτικής Ελλάδας. Στη συγκεκριμένη, λοιπόν, μελέτη επιλέχθηκε η αξιοποίηση της βιβλιογραφικής ανασκόπησης, εστιάζοντας το ενδιαφέρον στον Δήμο Ρόδου και στον τρόπο λειτουργίας των νομικών του προσώπων, προκειμένου να διερευνηθεί γενικότερα η επιρροή που άσκησε η εφαρμογή του Καλλικράτη στη λειτουργία και τη διαχείριση των νομικών προσώπων των ΟΤΑ.

Abstract

After 2010 they have occurred various changes to the map of the local government, thus is changing and the mode of operation of new municipalities and their institutions. Application of Kallikratis is promoted by the need to facilitate the daily life of citizens, while also drastically reducing sought the number of municipalities, the independence of the agencies and the rationalization of expenditure. Kallikratis program created in this way a new self-governing map, claiming the consolidation of indebted municipalities by promoting the combination of older cities and the major players, and is required a review of the operational planning and management.

But major changes brought about in the way of operation of legal persons, reducing their number and revising the organization, administration and financial management. For this reason this paper attempts to explore and explain these changes in the Municipality of Rhodes, which is one of the largest municipalities in the islands. In particular, therefore, this study selected the use of literature review, focusing on the Rhodes municipality and in the way the law of persons, in order to generally research the influence of the application of Kallikratis on the operation and the management of legal persons of Organizations of Local Government. .

A. Νομικά Πρόσωπα Δήμων

Κεφάλαιο 1^ο – Εισαγωγή

1.1 Μεθοδολογία – Σκοποί εργασίας

Σε μία εποχή έντονης οικονομικής κρίσης και εφαρμογής υφεσιακών πολιτικών, οι περιφερειακοί και οι τοπικοί φορείς καλούνται να διευρύνουν τους μηχανισμούς αποτελεσματικής διαχείρισης των διαφόρων θεμάτων και εύρεσης λύσεων σε ζητήματα, που αφορούν τη διευκόλυνση της καθημερινότητας των πολιτών. Σημαντικό ρόλο στον τρόπο λειτουργίας τους διαδραματίζει το θεσμικό πλαίσιο, το οποίο πλέον καθορίζεται με βάση τις αρχές του Ν. 3852/2010. Στο πλαίσιο αυτό, το θέμα αυτής της εργασίας είναι η Οργάνωση, η Διοίκηση και η Οικονομική Διαχείριση των Νομικών Προσώπων του Δήμου Ρόδου μετά την εφαρμογή του Ν.3852/2010.

Η συγκεκριμένη εργασία αναπτύσσεται με τη μέθοδο της βιβλιογραφικής ανασκόπησης, δηλαδή με την παράθεση στοιχείων μέσα από επιλεγμένες δημοσιευμένες πηγές σχετικά με το συγκεκριμένο θέμα, οι οποίες αναλύονται και αξιολογούνται με κριτικό τρόπο, προκειμένου να αναλυθεί και να αξιολογηθεί η λειτουργικότητα των Νομικών Προσώπων του Δήμου Ρόδου, όπως αυτοί οργανώθηκαν μετά τον Ν. 3852/2010.

Στο 1^ο μέρος της εργασίας υπάρχει μία θεωρητική προσέγγιση του θέματος, μέσα από την ανάλυση, την παρουσίαση και την ερμηνεία του ρόλου και του θεσμικού πλαισίου των ΟΤΑ και της λειτουργίας και της δράσης των Νομικών τους Προσώπων, με απώτερο στόχο την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων τους. Στο 2^ο μέρος εξειδικεύεται το θέμα με την παρουσίαση και ανάλυση του τρόπου οργάνωσης και Διοίκησης των Νομικών Προσώπων του Δήμου Ρόδου. Ο Δήμος Ρόδου είναι ένας από τους μεγαλύτερους και πιο αναπτυγμένους δήμους της Περιφέρειας Ν. Αιγαίου και για το λόγο αυτό θεωρείται ιδιαίτερα σημαντική η ανάλυση και η αξιολόγηση των δράσεων των Νομικών του Προσώπων.

Για την παρουσίαση του συγκεκριμένου θέματος, συγκεντρώθηκαν στοιχεία από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Δήμου Ρόδου, που αφορούν την οργάνωση και τη λειτουργία των Νομικών Προσώπων αλλά και την οικονομική τους διαχείριση. Η μελέτη αυτών των στοιχείων επικεντρώνεται στην αξιολόγηση της δράσης τους, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν είναι εφικτή η υλοποίηση των στόχων τους.

Με την επιλεγείσα μελέτη περίπτωσης, κύριος στόχος της εργασίας είναι να παρουσιάσει τον ρόλο της δράσης των Νομικών Προσώπων και της ανάγκης σωστής οικονομικής διαχείρισης τους για την εύρυθμη λειτουργία των ΟΤΑ και την παροχή ποιοτικών υπηρεσιών στους δημότες.

1.2 Θεσμικό πλαίσιο ΟΤΑ

Το θεσμικό πλαίσιο καθορίζει τον τρόπο λειτουργίας των ΟΤΑ και ρυθμίζει τις αρμοδιότητες τους. Με βάση το Σύνταγμα :

- Κάθε μεταβίβαση αρμοδιοτήτων από το κράτος στους Ο.Τ.Α. πρέπει να συνοδεύεται και από τη μεταφορά των αντίστοιχων πόρων.
- Διασφαλίζεται η διαφάνεια ως προς τη διαχείριση των οικονομικών τους.
- Υπάρχει ρητή πρόβλεψη για τη δυνατότητα τους να επιβάλλουν και να εισπράττουν με δικές τους αποφάσεις και με δικούς τους μηχανισμούς τοπικά έσοδα, τα οποία δεν έχουν τη μορφή του ανταποδοτικού τέλους (<http://www.ypes.gr/el/>).

Ιδιαίτερη αναφορά πρέπει να γίνει στο θεσμικό πλαίσιο που αφορά την οικονομική κατάσταση των ΟΤΑ, όπως είναι τα έσοδα και τα έξοδα των ΟΤΑ, Έσοδα. Τα έσοδα των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. διακρίνονται σε:

- 1) τακτικά, που προέρχονται από:
 - θεσμοθετημένους υπέρ αυτών πόρους
 - εισοδήματα της κινητής και ακίνητης περιουσίας
 - ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα
 - φόρους, τέλη, δικαιώματα και εισφορές
 - τοπικά δυνητικά τέλη και εισφορές
- 2) έκτακτα, που προέρχονται από:
 - δάνεια, δωρεές, κληροδοτήματα
 - διάθεση, εκποίηση και γενικά εκμετάλλευση περιουσιακών στοιχείων
 - συμμετοχή σε επιχειρηματική δραστηριότητα
 - πρόστιμα, διοικητικές κυρώσεις και από κάθε άλλη πηγή (<http://www.ypes.gr/el/>).

Οι δαπάνες (έξοδα) διακρίνονται σε:

- 1) υποχρεωτικές, που εγγράφονται κατά προτεραιότητα στον προϋπολογισμό και περιλαμβάνουν όλα τα έξοδα διοίκησης, τα τοκοχρεολύσια, τις ετήσιες εισφορές σε Ν.Π.Δ.Δ. και συνδέσμους, τις δαπάνες υλοποίησης συμβάσεων κ.ά. Οι δαπάνες αυτές πληρώνονται κατά προτεραιότητα από τα έσοδα και μόνον εφόσον τα τελευταία επαρκούν, μπορούν να πραγματοποιηθούν άλλες.

- 2) προαιρετικές, στις οποίες εντάσσεται κάθε άλλη δαπάνη που προβλέπεται από διάταξη νόμου ή εξυπηρετεί λειτουργικές ανάγκες των Ο.Τ.Α. ή συντελεί στην εκπλήρωση της αποστολής τους (<http://www.ypes.gr/el/>).

Ίδια Έσοδα

Τα έσοδα αυτά συμβάλλουν σημαντικά στην οικονομική αυτοδυναμία των Ο.Τ.Α., επειδή το ύψος τους εξαρτάται από τον αποφασιστικό τρόπο, με τον οποίο μπορούν να προχωρήσουν τα αιρετά όργανα στον καθορισμό τους. Επίσης, καθορίζεται από τους μηχανισμούς, τους οποίους χρησιμοποιούν οι οικονομικές υπηρεσίες των ΟΤΑ για τη βεβαίωση αλλά και την είσπραξη τους. Εάν τα έσοδα αυτά είναι πάνω από το 50% των συνολικών τους εσόδων, παρατηρείται υψηλό ποσοστό αυτοχρηματοδότησης κυρίως των λειτουργικών δαπανών, αλλά και υπολογίσιμου τμήματος των επενδύσεων τους (Ν.3852/2010)

Ο προϋπολογισμός ως εργαλείο προγραμματισμού

Ο προϋπολογισμός αποτελεί τον κυριότερο τοπικό δημοσιονομικό θεσμό που χρησιμοποιούν οι Ο.Τ.Α. για να υλοποιήσουν τα προγράμματα δράσης και να εκπληρώσουν με επιτυχή τρόπο τους στόχους λειτουργίας τους. Μέσω του προϋπολογισμού των ΟΤΑ καλύπτονται τα έξοδα για την υλοποίηση των ετησίων δραστηριοτήτων και αξιοποιούνται τα έσοδα που αναμένεται να έχουν την ίδια χρονική περίοδο οι ΟΤΑ. Ουσιαστικά, λειτουργεί ως μηχανισμός ορθολογικής διαχείρισης των εσόδων και των εξόδων των ΟΤΑ, ενώ, επίσης, συμβάλλει στην άμεση και αποτελεσματική υλοποίηση των τοπικών πολιτικών. (Ν.3852/2010)

Στον προϋπολογισμό, επίσης, των ΟΤΑ περιγράφονται και αναλύονται οι συγκεκριμένες πηγές εσόδων και χρηματοδότησης των παραπάνω στόχων και πολιτικών. Τέλος, πρέπει να επισημανθεί ότι ο προϋπολογισμός των ΟΤΑ αποτελεί βασικό παράγοντα υλοποίησης των στόχων των ΟΤΑ και αξιολόγησης των δράσεων των υπηρεσιών των ΟΤΑ αλλά και των αποφάσεων των αιρετών οργάνων.

1.3 Αρμοδιότητες Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Ο νόμος "Καλλικράτης" (Ν.3852/2010) αναφέρεται στους Δήμους ως "θεμελιώδης θεσμός του δημόσιου βίου των Ελλήνων", με αναφορά στο Σύνταγμα (άρθρο 102,) αλλά και στον Ευρωπαϊκό Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας. Οι δήμοι αποτελούν «αυτοδιοικούμενα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και αποτελούν τον πρώτο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης» (Ν.3852/2010). Ο δεύτερος βαθμός πλέον αντιπροσωπεύεται από τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις που αντικαθιστούν τις παλιές περιφέρειες και από τις Περιφέρειες, οι οποίες μετά την εφαρμογή του Καλλικράτη αντικαθιστούν τις Νομαρχίες (<http://kallikratis.ypes.gr/>).

Η Διοίκηση των Δήμων πλέον πραγματοποιείται από :

- 1) Δημοτικό Συμβούλιο
- 2) Οικονομική Επιτροπή
- 3) Ποιότητα ζωής
- 4) Δήμαρχο (<http://kallikratis.ypes.gr/>)

«Ο Δήμαρχος και οι Δημοτικοί Σύμβουλοι εκλέγονται από το λαό κάθε πέντε (5) χρόνια, ενώ δικαίωμα να εκλεγούν στις δημοτικές αρχές έχουν οι δημότες, οι πολίτες των κρατών μελών της ΕΕ και οι νομίμως διαμένοντες αλλοδαποί τρίτων χωρών» (άρθρο 9, Ν.3838/2010).

Ο ρόλος του Δημάρχου επικεντρώνεται στα εξής :

- 1) Καθορίζει τις δράσεις για την υλοποίηση αναπτυξιακής πολιτικής
- 2) Προστατεύει τα συμφέροντα των δημοτών
- 3) Διασφαλίζει την κοινωνική συνοχή του Δήμου
- 4) Ασκεί τις αρμοδιότητες του με διαφανή και αποτελεσματικό τρόπο
- 5) Συνεργάζεται με τους αντιδημάρχους, στους οποίους ο ίδιος αναθέτει τις αρμοδιότητες τους
<http://kallikratis.ypes.gr/>

Η λειτουργία των Δήμων βασίζεται στις αποφάσεις της Εκτελεστικής Επιτροπής, που συγκροτείται από τους Αντιδημάρχους και τον Δήμαρχο. Ο ρόλος της Εκτελεστικής Επιτροπής επικεντρώνεται στην παρακολούθηση του τρόπου οργάνωσης και υλοποίησης της δημοτικής πολιτικής αλλά και των διαφόρων επιχειρησιακών προγραμμάτων. Ειδικότερα, οι σημαντικότερες αρμοδιότητες της είναι οι εξής :

- Έλεγχος του τρόπου υλοποίησης των αποφάσεων της Δημοτικής Αρχής

- Σχεδιασμός και παρακολούθηση υλοποίησης τεχνικού και επιχειρησιακού προγράμματος
- Εισήγηση στην Οικονομική Επιτροπή του προσχεδίου του ετήσιου προϋπολογισμού
- Έλεγχος του τρόπου υλοποίησης του προϋπολογισμού
- Έλεγχος του τρόπου κατάρτισης του Οδηγού του δημότη, του κανονισμού διαβούλευσης και του κανονισμού ενημέρωσης των πολιτών
- Έλεγχος και αξιολόγηση των δράσεων των νομικών προσώπων και των διαφόρων υπηρεσιών των ΟΤΑ (ΕΕΤΑΑ, 2011)

Σημαντική θεωρείται, επίσης, και η δράση του Δημοτικού Συμβουλίου, που αποτελεί το κεντρικό όργανο λήψης αποφάσεων. Οι αποφάσεις τους αφορούν τους εξής τομείς :

- Δημοτικά τέλη
- Εισφορές
- Φόροι
- Εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας
- Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων στην Επιτροπή Ποιότητας Ζωής
- Γνωμοδότηση σε τοπικές κεντρικές αρχές για θέματα τοπικού ενδιαφέροντος

Ιδιαίτερη αναφορά πρέπει να γίνει και στην Επιτροπή Ποιότητας Ζωής, η οποία συγκροτείται σε δήμους που έχουν άνω των 10.000 κατοίκων και αποτελείται από τον Δήμαρχο ή τον αρμόδιο Αντιδήμαρχο και από δημοτικούς συμβούλους που έχουν επιλεγεί από τις Δημοτικές παρατάξεις. Οι αποφάσεις της αφορούν θέματα :

- Πολεοδομία
- Χωροταξία
- Προστασίας του περιβάλλοντος
- Ποιότητας ζωής
- Διευκόλυνση καθημερινότητας ατόμων με ειδικές ανάγκες

Επιπλέον, η Οικονομική Επιτροπή είναι αρμόδια για θέματα προϋπολογισμού και οικονομικών του Δήμου. Σε ορισμένους δήμους συγκροτείται και Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης με

συμβουλευτικό χαρακτήρα. Τέλος, με το άρθρο 84, προστίθενται αρκετές αρμοδιότητες σχετικές με το Περιβάλλον στους Δήμους, κατά τροποποίηση του σχετικού άρθρου του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (<http://kallikratis.ypes.gr/>)

Συμπεράσματα

Έχει πλέον περάσει ικανός χρόνος από την εφαρμογή του Ν. 3852/2010 «Πρόγραμμα Καλλικράτης» και είμαστε σε μια περίοδο που μπορούμε να ασκήσουμε μια πρώτη κριτική στη λειτουργία αλλά και στην οργάνωση του θεσμού. Κριτική που αναφέρεται στα οικονομικά των νέων Ο.Τ.Α, τους πόρους και την κατοχύρωση της οικονομικής ανεξαρτησίας τους, την εσωτερική οργάνωση και λειτουργία των Δήμων και των Νομικών προσώπων τους καθώς και την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών. Το πρόγραμμα «Καλλικράτης» προσπάθησε να αλλάξει το τοπίο στην Αυτοδιοίκηση εισάγοντας, καινοτόμες για τα ελληνικά δεδομένα έννοιες και πρακτικές στον τρόπο λειτουργίας της τοπικής αυτοδιοίκησης, αλλά υστέρησε σε έμπνευση και σε συμμετοχή της ίδιας της Αυτοδιοίκησης και των τοπικών κοινωνιών σε μια ευρωπαϊκή προοπτική. Επιπλέον, για πολλούς βασική αιτία της αδυναμίας υλοποίησης των στόχων του αποτέλεσε η οικονομική κρίση των τελευταίων ετών και οι πολιτικές λιτότητας, που περιόρισαν τους πόρους για την τοπική αυτοδιοίκηση, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να υλοποιηθεί με τα αναμενόμενα αποτελέσματα το πρόγραμμα ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ.

Κεφάλαιο 2^ο - ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΟΤΑ

2.1 Παρουσίαση και αξιολόγηση προγράμματος Καλλικράτη

Με το πρόγραμμα Καλλικράτης άλλαξε πλήρως η αρχιτεκτονική εικόνα της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Με βάση τον νόμο 3852/2010 (ΦΕΚ 87Α) προωθήθηκε η αλλαγή του τρόπου λειτουργίας των δήμων αλλά και των περιφερειακών ενοτήτων της Ελλάδας, μεταβάλλοντας και μεταρρυθμίζοντας τη διοικητική διαίρεση της Ελλάδας. Από το 2011, λοιπόν, που άρχισε να εφαρμόζεται ο συγκεκριμένος νόμος, προωθήθηκε ο επανακαθορισμός των ορίων των διαφόρων αυτοδιοίκητων περιοχών, ενώ, επίσης, υπήρξαν μεταβολές και στον τρόπο εκλογής των αρμοδίων οργάνων αλλά και ο επανακαθορισμός των αρμοδιοτήτων τους (<http://kallikratis.ypes.gr/>)

Ειδικότερα, ο νέος αυτός νόμος που αφορά την οργάνωση της τοπικής αυτοδιοίκησης ψηφίστηκε τον Μάιο του 2010 αλλά άρχισε να εφαρμόζεται τον Ιανουάριο του 2011. Με το πρόγραμμα «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ» ουσιαστικά προωθείται από την αρχή η θεμελίωση της Πρωτοβάθμιας Αυτοδιοίκησης, επιδιώκοντας τη δημιουργία όσο το δυνατόν λιγότερων δήμων στην ελληνική επικράτεια. Με τον τρόπο αυτό επιχειρείται ο εκσυγχρονισμό των δήμων, προκειμένου να καταφέρουν να ανταποκριθούν στις προκλήσεις και τις απαιτήσεις της αποχής μας, να αξιοποιήσουν τις νέες τεχνολογίες και τα καινοτόμα προγράμματα. Επιπλέον, στόχος του εκσυγχρονισμού τους θεωρείται η εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων διοίκησης και η αποδοχή ευρύτερων αρμοδιοτήτων σε τομείς, όπως η παιδεία, η πρόνοια, η υγεία αλλά και άλλοι τομείς, που συνδέονται με τη διευκόλυνση της καθημερινότητας των πολιτών,

Με βάση το άρθρο 94 του Προγράμματος Καλλικράτης, οι σύγχρονοι Δήμοι αναλαμβάνουν την εκπλήρωση πρόσθετων αρμοδιοτήτων. Οι αρμοδιότητες αυτές μπορούν να διακριθούν σε δύο κατηγορίες.

- αρμοδιότητες του τομέα πολεοδομίας. Για την άσκηση αυτών των αρμοδιοτήτων «προσφέρεται διοικητική υποστήριξη από το Δήμο της έδρας του νομού ή από αντίστοιχο δήμο που ήταν έδρα των αποκεντρωμένων υπηρεσιών που ασκούσαν τις αρμοδιότητες αυτές» (<http://kallikratis.ypes.gr/>)
- Αρμοδιότητες, με διοικητικό, κυρίως, περιεχόμενο, οι οποίες μπορούν να ασκηθούν από όλους τους ελληνικούς δήμους. «Σε περίπτωση που κάποιος δήμος δεν έχει επαρκές προσωπικό ή υλικοτεχνικό εξοπλισμό για την άσκηση των αρμοδιοτήτων αυτών έχει τη δυνατότητα να ζητήσει διοικητική υποστήριξη από το δήμο» (<http://kallikratis.ypes.gr/>)

Η εφαρμογή του Καλλικράτη θεωρήθηκε ότι θα μπορούσε να επιφέρει διαρθρωτικές και ριζικές αλλαγές στον τρόπο συγκρότησης, οργάνωσης και λειτουργίας του συγχρόνου ελληνικού κράτους και, ειδικότερα, της τοπικής αυτοδιοίκησης. Η ανάπτυξη τους και η αποτελεσματική διαχείριση καίριων τομέων για τη λειτουργία τους καθορίζεται, σύμφωνα με τα Άρθρα 203-206 του κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Ν3463/2006) με τον σχεδιασμό και την υλοποίηση διαφόρων επιχειρησιακών προγραμμάτων.

«Με το άρθρο 266 (Ν.3852/2010 πρόγραμμα Καλλικράτης) όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 10κα του άρθρου 18 του Ν.3870/2010 (ΦΕΚ 138/Α/2010) και εν συνεχεία με το άρθρο 79 παράγραφο; 1 του Ν. 4172/2013 (ΦΕΚ 167/Α/2013), επαληθεύεται η υποχρέωση κατάρτισης πενταετών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων από τους ΟΤΑ α' βαθμού, το οποίο ειδικεύεται ανά έτος σε Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης (Ε.Π.Δ) και ετήσιο προϋπολογισμό» (ΕΕΤΑΑ. ΑΕ, 2011). Με τα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Δήμων επιχειρείται η επιτυχής υλοποίηση του αναπτυξιακού σχεδιασμού των ΟΤΑ. Πρέπει, επίσης, να επισημανθεί ότι με τη διοικητική αυτή μεταρρύθμιση στο πλαίσιο της τοπικής αυτοδιοίκησης προωθούνται ποικίλες αλλαγές στο εσωτερικό περιβάλλον των ΟΤΑ α' και β' βαθμού και στον τρόπο λειτουργίας τους.

Για τη λειτουργία και τον σχεδιασμό των Επιχειρησιακών προγραμμάτων, το Υπουργείο Εσωτερικών (ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α) προχώρησε στην κοινοποίηση των σχετικών υπουργικών αποφάσεων και εγκυκλίων :

- αρ.45/58939/25-10-2006 Εγκύκλιος του Υφυπουργού Εσωτερικών, με βάση την οποία καθορίζονται οι στόχοι και η διάρθρωση των Ε.Π
- προεδρικό διάταγμα 185/2007, με βάση το οποίο καθορίζεται ο τρόπος σχεδιασμού των Ε.Π
- Υπουργική απόφαση 18183, ΦΕΚ 534, β, 13/4/2007, η οποία αφορά τον καθορισμό της δομής και του περιεχομένου των Ε. Π. .
- αρ.66/50837/14-09-2007 Εγκύκλιος του Υφυπουργού Εσωτερικών για τον τρόπο κατάρτισης των Ε. Π των Ο.Τ.Α α' βαθμού.
- Υπουργική Απόφαση 5694/3/2/2011, η οποία προχωρεί σε τροποποίηση της ΥΑ 18183/13/4/2007. (ΕΕΤΑΑ. ΑΕ, 2011)

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει το επιχειρησιακό σχέδιο, το οποίο αποτελεί μια γραπτή περιγραφή του επιχειρησιακού μοντέλου που ο οργανισμός πρόκειται να ακολουθήσει στο μέλλον. Είναι ένα χρήσιμο εργαλείο για κάθε οργανισμό καθώς περιλαμβάνει τις βασικές πληροφορίες για το τι είναι αναγκαίο να προγραμματιστεί στο μέλλον. Κάθε οργανισμός εκτός από χρήματα

χρειάζεται και όραμα, οργάνωση και προγραμματισμό των μελλοντικών ενεργειών του. Το επιχειρησιακό σχέδιο επίσης επιδεικνύει στους έμμεσα η άμεσα εμπλεκόμενους τη θέση που βρίσκεται ο οργανισμός, τη θέση που θέλει να φτάσει και τον τρόπο που θα πετύχει τους στόχους του. Βοηθάει επίσης στην εκτίμηση ενδεχόμενων λαθών, ασαφειών και ανακρίβειών και στην εύρεση των οικονομικών αποτελεσμάτων (Παπαγγελής,2014:25).

Σύμφωνα με τα άρθρα 203-206 του κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Ν.3463/06) θεσπίστηκε για πρώτη φορά η υποχρέωση κατάρτισης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων από τους πρωτοβάθμιους ΟΤΑ. Το πρώτο ΕΠ που καταρτίστηκε μετά την εφαρμογή του Καλλικράτη σύμφωνα με τα άρθρα 86 και 266 του Ν.3852/2010 (ΦΕΚ 87/2010 ΤΑ) ήταν για τη διετία 2013-2014 ενώ το παρόν ΕΠ του Δήμου συνιστά ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα τοπικής ανάπτυξης για τη περίοδο 2015-2019.Αποτελεί ένα πλαίσιο στρατηγικών στόχων και προτεραιοτήτων που ειδικεύονται σε δράσεις που έχουν σκοπό τη προώθηση τοπικής ανάπτυξης και την αναβάθμιση των υπηρεσιών του Δήμου.

Με τα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Δήμων δίνεται η ευκαιρία στις δημοτικές αρχές να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα των κατοίκων του Δήμου, να προωθήσουν την ανάπτυξη της περιοχής τους, να διασφαλίσουν την κοινωνική συνοχή και να αναβαθμίσουν τις συνθήκες ζωής για τους κατοίκους τους (Φαναριώτης,1999). Τα προγράμματα αυτά βασίζονται στον ευρωπαϊκό τρόπο σχεδιασμού και προγραμματισμού παρόμοιων προγραμμάτων και έχουν αρχίσει να υλοποιούνται στη χώρα μας μετά την ένταξη της στην Ευρωπαϊκή Ένωση (Παπαδασκαλόπουλος, Χριστοφάκης, 2009). Η υιοθέτηση αυτών των πρακτικών από τους ελληνικούς οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α) πραγματοποιείται με στόχο να προωθηθεί η τοπική ανάπτυξη, η βελτίωση τους ως δημόσιοι οργανισμοί και φορείς διοίκησης και η ανάπτυξη συνεργασιών σε εσωτερικό και διεθνές επίπεδο (Σταθόπουλος, 2012).

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα των Ο.Τ.Α. και των Νομικών τους Προσώπων αξιοποιείται για την άσκηση του αναπτυξιακού και κοινωνικού ρόλου των ΟΤΑ ,επειδή μπορεί να λειτουργήσει ως πρόγραμμα αναπτυξιακών υποδομών και τοπικών επενδύσεων, αλλά και ως πρόγραμμα για την αναβάθμιση του τρόπου λειτουργίας των δημοτικών υπηρεσιών. Για τον σχεδιασμό και την κατάρτιση τους απαιτείται «η συμμετοχή των αιρετών οργάνων, υπηρεσιακών στελεχών, τοπικών φορέων αλλά και ομάδων πολιτών με καθορισμένο τρόπο.

Οι λήψεις των αποφάσεων προγραμματισμού δεν βασίζονται μόνο στην ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης αλλά και στις ανάγκες και προσδοκίες τόσο του ανθρώπινου δυναμικού του δήμου όσο και των κατοίκων» (<http://kallikratis.ypes.gr/>)

Ιδιαίτερη αναφορά πρέπει να γίνει και στον Ν. 4071/2012, με τον οποίο προωθούνται ρυθμίσεις για τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της τοπικής αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα, Ουσιαστικά, μέσω του Καλλικράτη προωθούνται ρυθμίσεις, που επιδιώκουν τον εκσυγχρονισμό των δύων και την αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους πολίτες τους. Στο πλαίσιο αυτό κινείται το πρόγραμμα «Αυτοδιοίκηση – Κοινωνική Συνοχή – Ισόρροπη Ανάπτυξη, με απώτερους στόχους «τη βελτίωση σε τοπικό επίπεδο των όρων για βιώσιμη ανάπτυξη, τη βελτίωση των όρων για την τοπική οικονομία, την απασχόληση και την κοινωνική συνοχή» (<http://www.kallikratis.eu/nomos>).

Η χρηματοδότηση του συγκεκριμένου προγράμματος επιτυγχάνεται μέσω εθνικών πόρων, μεσώ πόρων που αξιοποιούνται για την τοπική αυτοδιοίκηση και μέσω ιδίων πόρων. Με βάση αυτά τα δεδομένα γίνεται σαφές ότι οι κύριοι στόχοι της εφαρμογής του προγράμματος ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ είναι οι εξής :

- 1) Υιοθέτηση ενός μοντέλου λειτουργίας των κράτους που επικεντρώνεται στη μείωση του ρόλου του ίδιους του κράτους και στη δημιουργία μίας τοπικής αυτοδιοίκησης, η οποία έχει ενισχυμένες αρμοδιότητες και μπορεί να προχωρήσει στην ενίσχυση της τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης και στην τόνωση των τοπικών οικονομιών
- 2) Προσαρμογή στις απαιτήσεις της Ε.Ε, έτσι ώστε να διασφαλιστεί η κοινοτική χρηματοδότηση και να τηρηθούν οι αναπτυξιακές κατευθύνσεις της.

Εκτός από την εφαρμογή των Ε. Π, ο Καλλικράτης προωθούσε τα εξής :

- Συνένωση 6.000 Δημοτικών Επινεύσεων και Νομικών Προσώπων σε λιγότερες από 2.000
- Πενταετής θητεία δημάρχου και δημοτικής αρχής

Συμπεράσματα

Πρέπει να επισημανθεί η δυσλειτουργία των Καποδιστριακών δήμων, που επικρατούσαν πριν από την εφαρμογή του ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ και η οποία κατέστησε αναγκαία την αλλαγή του αυτοδιοικητικού τοπίου στη χώρα μας. Ειδικότερα, επισημαίνεται ότι στους μικρότερους Καποδιστριακούς δήμους εμφανής ήταν η αδυναμία απορρόφησης και των οικονομικών πόρων για την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων τους, λόγω των περιορισμένων δυνατοτήτων τους για τόνωση της επιχειρηματικότητας. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται, επίσης, και στη μειωμένη οικονομική αυτονομία των δήμων, με αποτέλεσμα να περιορίζονται οι δυνατότητες γενικότερης αυτόνομης δραστηριοποίησης τους (Παπαγγελής,2014)

Με βάση τα δεδομένα αυτά η εφαρμογή του Καλλικράτη αποδίδεται «στην ανάγκη νομοθετικής ρύθμισης για τη δημιουργία οικονομικά αυτοδύναμων και λειτουργικά ανεξάρτητων ΟΤΑ ώστε με την αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων της αποκέντρωσης να μπορούν να σχεδιάσουν, να προγραμματίσουν, να υλοποιήσουν και να ελέγξουν τοπικές αναπτυξιακές πρωτοβουλίες όπως άλλωστε επιβάλλει η Ευρωπαϊκή πραγματικότητα» (Παπαγγελής:2014,)

Κατανοώντας, τέλος, τον ιδιαίτερο ρόλο της Καλλικρατικής συνένωσης των ΟΤΑ, οι ιδιαίτεροι στόχοι της προώθησης της τόσο για τους ΟΤΑ όσο και για τις τοπικές κοινωνίες είναι οι εξής :

- 1) Μείωση λειτουργικών δαπανών
- 2) Αποτελεσματική λειτουργία ΟΤΑ και κράτους
- 3) Ενίσχυση εμπιστοσύνης προς τον θεσμό των ΟΤΑ
- 4) Τόνωση εθνικής οικονομίας και ενίσχυση αναπτυξιακής πολιτικής
- 5) Παροχή αναβαθμισμένων υπηρεσιών σε πολίτες
- 6) Αναβάθμιση ποιότητας ζωής πολιτών
- 7) Αναβαθμισμένη πληροφόρηση
- 8) Παροχή κινήτρων για συμμετοχή πολιτών (Παπαγγελής,2014)

2.2 Θεσμικό Πλαίσιο και σκοποί Νομικών Προσώπων ΟΤΑ

Στον χώρο των ΟΤΑ ιδιαίτερος είναι ο ρόλος των Νομικών Προσώπων, τα οποία έχουν ως κύριο στόχο την παροχή αναβαθμισμένων υπηρεσιών στους δημότες τους και τη διευκόλυνση της καθημερινότητάς τους. Σε αρκετές περιπτώσεις, δεν είναι εφικτή η υλοποίηση πρακτικών στόχων και για τον λόγο αυτό απαιτείται η προώθηση συντονισμένης συλλογικής δράσης, η οποία μπορεί να εκδηλωθεί μόνο μέσα από αυτά τα νομικά πρόσωπα. Νομικό πρόσωπο θεωρείται « η ένωση προσώπων ή σύνολο περιουσίας που επιδιώκει ή εξυπηρετεί ορισμένο σκοπό και έχει αναχθεί σε υποκείμενο δικαιωμάτων και υποχρεώσεων». Το κράτος αποτελεί το κατεξοχήν Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ) και έχει την αρμοδιότητα δημιουργίας άλλων ΝΠΔΔ. για Την ικανοποίηση συγκεκριμένου δημόσιου σκοπού. Τα ΝΠΔΔ «ιδρύονται κατά κανόνα με πράξη της πολιτείας (με νόμο ή κατ' εξουσιοδότηση νόμου, Προεδρικό Διάταγμα κλπ), ενώ απολαμβάνουν έναντι του Δημοσίου διοικητικής και δημοσιονομικής αυτοτέλειας, υποκείμενα πάντα σε κρατικό έλεγχο ή εποπτεία (Δωρής,1991)

Σύμφωνα με το άρθρο 102 του Ελληνικού Συντάγματος, κατοχυρώνεται η οικονομική αυτοτέλεια των ΟΤΑ, γεγονός που δεν επιτρέπει οποιαδήποτε μορφή παρέμβασης στην περιουσία των ΟΤΑ. Επίσης, σε οποιαδήποτε μορφή αφαίρεσης της περιουσία των Νομικών Προσώπων των ΟΤΑ τότε αυτή προωθείται με την παροχή πλήρους αποζημιώσεως. Ο τρόπος λειτουργίας, όμως, ουσιαστικά των Νομικών Προσωπικών καθορίζεται σήμερα από τις βασικές διατάξεις του ν. 3852/2010. Με βάση τον νόμο αυτό προωθήθηκε η συγχώνευση των δημοτικών και κοινοτικών Νομικών Προσώπων, τα οποία λειτουργούσαν στους καποδιστριακούς δήμους. Επίσης, προβλέπεται ότι» κάθε δήμος μπορεί να συνιστά ή να έχει, μεταξύ άλλων, έως δύο (2) νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ένα για τους τομείς αρμοδιοτήτων κοινωνικής προστασίας, αλληλεγγύης και παιδείας και ένα για τους τομείς πολιτισμού, αθλητισμού και περιβάλλοντος. Εάν ο δήμος διαθέτει κοινωφελή επιχείρηση για έναν από τους ανωτέρω τομείς, τότε μπορεί να έχει έως ένα νομικό πρόσωπο για τον άλλο τομέα (άρθρο 103 παρ. 1)» (Δωρής;1991)

Σύμφωνα με τον Καλλικράτη, επίσης, ορίζεται ότι οι δήμοι που έχουν περισσότερα από τα καθοριζόμενα Νομικά Πρόσωπα είναι υποχρεωμένα να προχωρήσουν σε συγχώνευση τους, μετά από απόφαση του αρμόδιου δημοτικού συμβουλίου. Η διατήρηση πιθανής αυτοτέλειας των ΝΠΔΔ καθορίζεται από τους εξής παράγοντες :

- 1) Εξειδικευμένο αντικείμενο ενασχόλησης
- 2) Μακροχρόνια προσφορά
- 3) Κοινωνική αναγνώριση

Επιπλέον, με βάση το άρθρο 103 παρ. 6, τα Νομικά Πρόσωπα των ΟΤΑ μπορούν να έχουν παραρτήματα, για την παροχή αποκεντρωμένων υπηρεσιών στην περιφερικά των καλλικρατικών δήμων. Ταυτόχρονα, προβλέπεται «η έκδοση πρότυπων κανονισμών λειτουργίας των νομικών προσώπων και των αποκεντρωμένων υπηρεσιών τους, ανά κατηγορία παρεχόμενων υπηρεσιών. Οι κανονισμοί εκδίδονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, μετά από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας». (Τζωρτζιάκης & Τζωρτζιάκη:2002)

Τέλος, τα Νομικά Πρόσωπα των ΟΤΑ μπορεί να είναι Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου. Ως ΝΠΔΔ θεωρούνται τα εξής :

- 1) Δημοτικά Ιδρύματα
- 2) Σχολικές Επιτροπές
- 3) Δημοτικά Λιμενικά Ταμεία
- 4) Σύνδεσμοι ΟΤΑ

Αντίθετα ως Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου (ΝΠΙΔ) θεωρούνται τα εξής:

- 1) Δημοτικές Κοινοφελείς Επιχειρήσεις
- 2) Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης – Αποχέτευσης
- 3) Δημοτικές ανώνυμες εταιρίες (μονομετοχικές)
- 4) Φορείς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦΟΔΣΑ)

2.3 Κύρια χαρακτηριστικά – Οργάνωση – Λειτουργίας Νομικών Προσώπων

Για τη διασαφήνιση του ρόλου των Νομικών Προσώπων των ΟΤΑ είναι απαραίτητο να παρουσιαστούν τα κύρια χαρακτηριστικά τους, να περιγραφεί ο τρόπος οργάνωσης τους και να αναλυθεί η λειτουργία τους. Τα Νομικά Πρόσωπα των ΟΤΑ διακρίνονται σε ΝΠΔΔ και σε ΝΠΙΔ και είναι διαφορετικός σε κάθε περίπτωση ο ρόλος τους.

α) ΝΠΔΔ ΟΤΑ

Δημοτικά Ιδρύματα

Πρόκειται για γηροκομεία, μουσεία ή βρεφοκομεία, τα οποία λειτουργούν μετά απόφαση του δημοτικού συμβουλίου. Μετά την εφαρμογή του Καλλικράτη «τα δημοτικά ιδρύματα που είχαν συσταθεί και λειτουργούσαν στους καποδιστριακούς δήμους και κοινότητες περιήλθαν αυτοδικαίως στους νέους καλλικρατικούς δήμους χωρίς καμία υποχρέωση συγχώνευσης, ενώ παράλληλα διατηρείται η δυνατότητα σύστασης νέων δημοτικών ιδρυμάτων» (www.ypes.gr/userfiles/f0ff9297-f516-40ff-a70e.../nomika_prosopa.doc). Τα ΝΠΔΔ ή τα Ιδρύματα δεν μπορούν να συμμετέχουν σε οποιαδήποτε μορφή Δημοτικής Επιχείρησης. Η διοίκηση στα Δημοτικά Ιδρύματα ασκείται από τους εξής φορείς :

- 1) Διοικητικό Συμβούλιο
- 2) Εκτελεστική Επιτροπή
- 3) Πρόεδρος Δ.Σ και Εκτελεστικής Επιτροπής

Η θητεία του Δ.Σ διαρκεί 2, 5 χρόνια, δηλαδή τα μισά χρόνια από τη θητεία της δημοτικής αρχής.

Σχολικές Επιτροπές

Με βάση τον Καλλικρατικό νόμο στους Δήμους λειτουργούν δύο (2) Σχολικές Επιτροπές, μία για την Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση και μία για τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Εάν, όμως, οι Δήμοι έχουν πάνω από 300,000 κατοίκους, τότε η κάθε δημοτική ενότητα μπορεί να έχει τις δικές τους 2 Σχολικές Επιτροπές. Η λειτουργία των Σχολικών Επιτροπών καθορίζεται από τα 5 – 15 μέλη του Δ.Σ αυτών των Επιτροπών, Υποχρεωτική, όμως, θεωρείται η συμμετοχή στο Δ.Σ των :

- 1) Δύο διευθυντές Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, οι οποίοι επιλέγονται με βάση τα χρόνια της προϋπηρεσίας τους
- 2) Εκπρόσωπος μαθητικών κοινοτήτων

- 3) Εκπρόσωπος Συλλόγου Γονέων
- 4) Διευθυντής συγκεκριμένης σχολικής μονάδας

Στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση εντάσσονται τα νηπιαγωγεία και τα δημοτικά σχολεία, ενώ στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση εντάσσονται τα Γυμνάσια και τα Λύκεια.

Δημοτικά Λιμενικά Ταμεία

Οι δήμοι έχουν τη δυνατότητα να προχωρούν στη σύσταση ενός Δημοτικού Λιμενικού Ταμείου. Όπως στις Σχολικές Επιτροπές, με τον ίδιο τρόπο και στα Δημοτικά Λιμενικά Ταμεία το Δ.Σ αποτελείται από 5 -15 μέλη, ανάμεσα στα οποία υποχρεωτική είναι η παρουσία του προϊσταμένου της λιμενικής αρχής. Οι σημαντικότερες αρμοδιότητες των Δημοτικών Λιμενικών Ταμείων είναι οι εξής :

- Διαχείριση διαφόρων ελεγχόμενων χώρων στάθμευσης
- Έκδοση αδειών για λειτουργία υπαίθριου στάσιμου εμπορίου
- Συντήρηση προβλητών
- Συντήρηση ηλεκτροφωτισμού
- Παραχώρηση κοινόχρηστων χώρων σε διάφορες λιμενικές ζώνες
- Καθαριότητα θαλάσσιων και χερσαίων λιμενικών ζωνών
- Προβολή θέσεων για τον ελλιμενισμό των διαφόρων πλοίων και σκαφών

β) ΝΠΙΔ ΟΤΑ

Δημοτικές Κοινοφελείς Επιχειρήσεις

Κάθε Κοινοφελής Επιχείρηση «διοικείται από «διοικητικό συμβούλιο αποτελούμενο από επτά (7) έως 11 (11) μέλη που η θητεία τους ακολουθεί τη θητεία του δημοτικού συμβουλίου, εκτός αν στην πράξη σύστασης της επιχείρησης προβλέπεται μικρότερη θητεία και λήγει σε κάθε περίπτωση με την εγκατάσταση του νέου διοικητικού συμβουλίου» (www.ypes.gr/userfiles/f0ff9297-f516-40ff-a70e.../nomika_prosopa.doc) Στο Δ.Σ συμμετέχουν :

- 1) 3 αιρετοί εκπρόσωποι
- 2) 1 εκπρόσωπος εργαζομένων

- 3) Δημότες ή κάτοικοι της περιοχής, με γνώσεις σχετικές με τις αρμοδιότητες της;
Κοινοφελούς Επιχείρησης

Επιπλέον, βασικός στόχος της λειτουργίας των Δημοτικών Κοινοφελών Επιχειρήσεων είναι η διευκόλυνση της καθημερινότητας των πολιτών και η παροχή ποιοτικών υπηρεσιών στους πολίτες σε θέματα, που αφορούν την παιδεία, τον αθλητισμό, τον πολιτισμό, την αλληλεγγύη, το περιβάλλον και την κοινωνική προστασία. Τέλος, σημαντική θεωρείται η παρέμβασή τους στην οργάνωση των τοπικών συγκοινωνιών και στην ενίσχυση της έρευνας και της καινοτομίας (www.ypes.gr/UserFiles).

Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης Αποχέτευσης

Πρόκειται για επιχειρήσεις ειδικού σκοπού, ενώ κάθε δήμος πρέπει να έχει Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης. Στο πλαίσιο αυτό οι ΔΕΥΑ ανήκουν στα ΝΠΙΔ κοινοφελούς χαρακτήρα. Οι ΔΕΥΑ όλων των δήμων συμμετέχουν στην Ε.Δ.Ε.Υ.Α, η οποία επικεντρώνει το ενδιαφέρον της στην «υποβοήθηση των ΔΕΥΑ σ' όλες τις φάσεις του έργου τους, για την κατοχύρωση και την αναβάθμιση του ρόλου του ως κοινωνικών φορέων» (<http://www.edeya.gr/>). Έδρα της Ε.Δ.Ε.Υ.Α είναι η Λάρισα και διοικείται από ένα Δ.Σ 13 μελών (Τριανταφυλλοπούλου, 2009).

Δημοτικές Ανώνυμες Εταιρίες

Κάθε δήμος οφείλει να έχει μία Δημοτική Ανώνυμη Εταιρεία, η διοίκηση της οποίας πραγματοποιείται από το Δ.Σ, το οποίο επιλέγεται από το δημοτικό συμβούλιο. Στο Δ. Σ μπορούν να συμμετέχουν, τέλος, και αιρετοί εκπρόσωποι του δήμου.

Φορείς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦΟΔΣΑ)

Μπορούν να λειτουργούν ως ανώνυμες εταιρίες, ενώ στη Γενική Συνέλευση των Μετόχων συμμετέχουν αιρετοί αντιπρόσωποι, οι οποίοι εκλέγονται από το δημοτικό συμβούλιο. Με βάση τον Ν. 3536/2007, «οι ΦΟΔΣΑ μπορούν να είναι Σύνδεσμοι Ο.Τ.Α. ή Ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α. Ο Ν. 3463/06 καθορίζει το γενικότερο πλαίσιο για τον τρόπο σύστασης, διοίκησης καθώς και τις αρμοδιότητες και λειτουργίες του Συνδέσμου και της Ανώνυμης εταιρείας Ο.Τ.Α. (άρθρα 245-250 και 265 αντίστοιχα). Τέλος η ΚΥΑ 50910 καθορίζει ότι οι ΦΟΔΣΑ είναι αρμόδιοι για την προσωρινή αποθήκευση, μεταφόρτωση, αξιοποίηση και διάθεση των στερεών αποβλήτων» (<http://www.eedsa.gr/Contents.aspx?CatId=38>).

Ιδιαίτερη έμφαση, όμως πρέπει να δοθεί και στο προσωπικό των νομικών προσώπων, το οποίο μετα τη συγχώνευση μεταφέρθηκε στο νέο νομικό πρόσωπο. Στο πλαίσιο αυτό «η μεταφορά δραστηριοτήτων μεταξύ νομικών προσώπων διαφορετικής κατηγορίας συνοδεύεται, με προϋποθέσεις, από μεταφορά του πλεονάζοντος προσωπικού» (<http://www.kallikratis.eu/>). Ταυτόχρονα επισημαίνεται ότι μπορούν να συνεχιστούν να αξιοποιούνται τα διάφορα ευρωπαϊκά προγράμματα από το νέο νομικό πρόσωπο που προήλθε από τη συγχώνευση των υπολοίπων.

2.4 Οικονομική διαχείριση Νομικών Προσώπων ΟΤΑ

Όπως ήδη επισημάνθηκε, η οικονομική λειτουργία των ΟΤΑ είναι αυτόνομη, με αποτέλεσμα να αποτρέπεται η οποιαδήποτε παρέμβαση του κράτους. Ειδικότερα, η οικονομική διαχείριση των ΟΤΑ και των φορέων τους υλοποιείται μέσω του δημοτικού προϋπολογισμού. Ο προϋπολογισμός των ΟΤΑ αποτελεί «μία διοικητική πράξη με την οποία προσδιορίζονται τα έσοδα και καθορίζονται τα έξοδα για ένα οικονομικό έτος (ο.ε.), τα οποία κατατάσσονται σε ειδικούς λογαριασμούς κατά κεφάλαιο και άρθρα (κωδικούς αριθμούς εσόδων/εξόδων Κ.Α.Ε)» (www.ypes.gr/UserFiles/f0ff9297-f516-40ff-a70e-eca84e2ec9b9/oikonomika.doc).

Επιπλέον, οι βασικές αρχές που καθορίζουν τον τρόπο σχεδιασμού και υλοποίησης του προϋπολογισμού των δήμων είναι οι εξής :

- Αρχή καθολικότητας και ενότητας
- Αρχή ετήσιας διάρκειας
- Αρχή ειδίκευσης προϋπολογισμού και πιστώσεων
- Αρχή δημοσιότητας
- Αρχή ισοσκελίση
- Αρχή ακρίβειας και ειλικρίνειας προϋπολογισμού

Οι περισσότερες κοινωφελείς επιχειρήσεις χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό των δήμων, στους οποίους ανήκουν, με βάση τη σχετική απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου. «Προϋπόθεση προς τούτο αποτελεί η κατάθεση από την επιχείρηση διетούς προγράμματος δράσης αυτής, στο οποίο οπωσδήποτε αναφέρονται οι δραστηριότητες και οι υπηρεσίες, η οικονομική δαπάνη αυτών και η ενδεχόμενη χρηματοδότησή τους από τυχόν τέλη της παραγράφου 3 ή άλλους πόρους, καθώς και οι ειδικότεροι όροι άσκησης της».

Επίσης, ο τρόπος με τον οποίο καθορίζεται το ποσό της χρηματοδότησης εξαρτάται από τη σχετική απόφαση του υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Επισημαίνεται, επιπλέον, ότι η αύξηση του κεφαλαίου μπορεί να προωθηθεί μόνο μετά από το πέρασμα 4 χρόνων από τη σύσταση τους. Ειδικά για τις κοινωφελείς επιχειρήσεις η διαχείριση τους γίνεται με βάση έναν ιδιαίτερο προϋπολογισμό, ο οποίος είναι ανεξάρτητος από τον προϋπολογισμό που αξιοποιείται για τη διαχείριση των υπολοίπων υπηρεσιών του δήμου. Τέλος, ο έλεγχος των οικονομικών τους υλοποιείται από 2 ελεγκτές, οι οποίοι επιλέγονται από το δημοτικό συμβούλιο (www.ekdd.gr/ekdda/)

Συμπεράσματα

Στο κεφάλαιο αυτό επιχειρήθηκε μία παρουσίαση και αποτίμηση του νέου αυτοδιοικητικού προγράμματος ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ, το οποίο εφαρμόζεται στην τοπική αυτοδιοίκηση από το 2010. Το νέο αυτό πρόγραμμα που επέφερε ποικίλες μεταβολές στον χώρο της τοπικής αυτοδιοίκησης δημιουργήθηκε με βάση την ανάγκη ενίσχυσης του ρόλου της με τη διεύρυνση των αρμοδιοτήτων της. Επιπλέον επιδιώχθηκε ο εξορθολογισμός των δαπανών και η οικονομική αυτοτέλεια των δημοτικών οργανισμών αλλά και η διαφανής λειτουργία τους και η παροχή ποιοτικών και εκσυγχρονισμένων υπηρεσιών στους πολίτες.

Ιδιαίτερη έμφαση, όμως, δίνεται στον τρόπο λειτουργίας και οργάνωσης των νομικών προσώπων των δήμων, που μεταβάλλουν τον τρόπο λειτουργίας τους μετά τη συγχώνευσή τους που προωθείται λόγω του ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ. Όπως επισημαίνεται στο κεφάλαιο αυτό διαμορφώνεται ένα νέο θεσμικό πλαίσιο στον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας τους αλλά και διαχείρισης των οικονομικών τους θεμάτων. Στο πλαίσιο αυτό ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στην έλλειψη των απαιτούμενων πόρων για την αποτελεσματική λειτουργία και οργάνωσή τους και την ικανοποίηση των στόχων τους. Ο μικρότερος αριθμός των νομικών προσώπων αποτελεί βασική αιτία δημιουργίας προβλημάτων στον τρόπο λειτουργίας και οργάνωσής τους αλλά και διαχείρισης των διαφόρων θεμάτων. Επίσης, η έλλειψη ιδίων και δημοσίων πόρων αποτελεί τροχοπέδη για την ανάπτυξη τους, την επιτυχή παρουσία τους στον χώρο της τοπικής αυτοδιοίκησης, την ανάπτυξη των τοπικών οικονομιών και την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των δημοτών τους.

Β. Νομικά Πρόσωπα Δήμου Ρόδου

Κεφάλαιο 1^ο - ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΔΗΜΟΥ ΡΟΔΟΥ

1.1 Συνοπτική περιγραφή φυσιογνωμίας Δήμου Ρόδου

Ένας από τους σημαντικότερους δήμους της ελληνικής επικράτειας θεωρείται ο δήμος Ρόδου, ο οποίος ανήκει στον Ν. Δωδεκανήσων και αποτελεί τον σημαντικότερο δήμο της Ρόδου. Όπως είναι γνωστό η Ρόδος αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα τουριστικά κέντρα αλλά και ένα από τα σημαντικότερα κέντρα παροχής υπηρεσιών στην Περιφέρεια Ν. Αιγαίου, ενώ είναι το μεγαλύτερο νησί των Δωδεκανήσων,

Μετά την ψήφιση και την εφαρμογή του του Ν.3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης», συστήθηκε το 2011 ο σημερινός Δήμος Ρόδου, Ο νέος αυτός Δήμος δημιουργήθηκε από τη συνένωση των 10 παλαιότερων καποδιστριακών δήμων, οι οποίοι είναι οι εξής:

1) Δήμος Αρχαγγέλου

2) Δήμος Αφάντου

3) Δήμος Ατταβύρου

4) Δήμος Καλλιθέας

5) Δήμος Ιαλυσού

6) Δήμος Καμείρου

7) Δήμος Λινδίων

8) Δήμος Νότιας Ρόδου

9) Δήμος Πεταλούδων

10) Δήμος Ροδίων (<http://www.rhodes.gr/el/>)

Η συγκέντρωση του πληθυσμού είναι μεγαλύτερη στην ανατολική ενδοχώρα, στην περιοχή αναμεσα σε Ιαλυσό και Πεταλούδες και στην πόλη της ρόδου. Σύμφωνα με την απογραφή του 2011 ο πληθυσμός της Ρόδου είναι 115.490 κάτοικοι, ενώ το 44 % των κατοίκων εντοπίζεται στη δημοτική Ενότητα Ρόδου, Σε γενικές γραμμές, όμως, παρουσιάζεται μείωση του πληθυσμού του νησιού, ο οποίος είναι κατανεμημένος με ανομοιογενή τρόπο (<http://www.rhodes.gr/el/>).

Οι δημοτικές υπηρεσίες του Δήμου Ρόδου λειτουργούν σε διαφορετικές περιοχές του Δήμου. Πρόκειται επιπλέον, για μία περιοχή, η οποία μπορεί να αξιοποιηθεί για τη σύνδεση της Ελλάδας με την Ε.Ε. Θεωρείται, επίσης, ότι « βρίσκεται σε κομβική γεωγραφική θέση στους άξονες των θαλάσσιων μεταφορών προς Μαύρη Θάλασσα, τον Ινδικό και τον Ατλαντικό Ωκεανό και των αερομεταφορών για Εγγύς – Μέση και Άπω Ανατολή, Αφρική και Ωκεανία» (Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Ρόδου, 2015 -2019)

Όμως εξακολουθούν να υπάρχουν αρκετά προβλήματα, τα οποία αφορούν το κόστος ανάπτυξης και το υψηλό κόστος λειτουργίας. Επιπλέον, σημαντική θεωρείται η ύπαρξη 6 περιοχών Natura 2000. Τέλος, το ενδιαφέρον του συγκεκριμένου δήμου εντοπίζεται στην κάλυψη των αναγκών των δημοτών, στην επίτευξη της διαφάνειας και στην ορθολογιστική διαχείριση των διαφόρων πόρων. (Μανδουράρη, 2014). Τέλος, πρέπει να επισημανθεί ότι ο δήμος Ρόδου αποτελεί έναν νησιωτικό δήμο και για αυτό τον λόγο επιλέχθηκε να διερευνηθεί ο τρόπος εφαρμογής από τη δημοτική αρχή Ρόδου των βασικών αρχών του Καλλικρατικού νόμου για τον τρόπο λειτουργίας των νομικών προσώπων.

1.2 Πολιτιστική – κοινωνική – οικονομική παρουσίαση

Για να κατανοηθεί ο τρόπος λειτουργίας των νομικών προσώπων του δήμου Ρόδου απαιτείται η παρουσίαση της πολιτιστικής, κοινωνικής και οικονομικής παρουσίας του, η οποία παίζει καθοριστικό ρόλο στις επιλογές και τις αποφάσεις της δημοτικής αρχής αλλά και στον σχεδιασμό του τρόπου λειτουργίας των νομικών προσώπων. Όπως ήδη αναφέρθηκε κύριο χαρακτηριστικό του δήμου είναι η μείωση του πληθυσμού, η οποία προκαλείται από τη γενικότερη τάση μετανάστευσής. Τα τελευταία χρόνια σημαντική θεωρείται και η αύξηση της ανεργίας, γεγονός που επηρεάζει και την κοινωνική διάρθρωση του δήμου Ρόδου αλλά και τον τρόπο δραστηριοποίησης βασικών θεσμών (<http://www.rhodes.gr/el/>).

Η μεγαλύτερη και σημαντικότερη απώλεια εσόδων σημειώθηκε με την κατάργηση του Δημοτικού φόρου Δωδεκανήσου (ΔΗ.ΦΟ.ΔΩ). Με τις υπ' αριθμό 4504 & 4505/2014 αποφάσεις της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας κρίθηκε αμετακλήτως αντισυνταγματικός . Οι απώλειες ετήσιων εσόδων ανέρχονται στα 10 εκατομμύρια ευρώ , από τα οποία χρηματοδοτούνταν διάφορες δράσεις τομείς της προστασίας του περιβάλλοντος, του αθλητισμού της προβολής της διαφήμισης του νησιού , κοινωνικής προστασίας κυρίως μέσω των νομικών προσώπων του Δήμου. Ιδιαίτερη αναφορά, όμως, πρέπει να γίνει στο πολιτιστικό υπόβαθρο του δήμου Ρόδου. Όπως είναι γνωστό η Ρόδος βρίσκεται ανάμεσα στο Αιγαίο πέλαγος και στη Μεσόγειο θάλασσα, με αποτέλεσμα να είναι έντονες οι πολιτικές επιρροές που έχει δεχτεί και οι οποίες παίζουν καθοριστικό ρόλο στον τρόπο σχεδιασμού της πολιτικής της δημοτικής αρχής όχι μόνο στον τομέα αυτό αλλά και γενικότερα. Το πολιτιστικό αυτό υπόβαθρο αποτελεί τη βασική προϋπόθεση για τη δημιουργία πολιτιστικών χώρων και την αξιοποίηση πολιτιστικών μνημείων, που αποτελούν πόλο έλξης για τους τουρίστες και την τόνωση της τοπικής οικονομίας (Προκοπίου, 2005).

Ειδικότερα οι πολιτιστικοί χώροι, όπως αυτοί καθορίζονται από το Υπουργείο Πολιτισμού αφορούν :

- 1) Χώρους και μνημεία της προϊστορικής και κλασικής αρχαιότητας
- 2) Χώρους και μνημεία των βυζαντινών χρόνων
- 3) Νεότερα μνημεία
- 4) Μουσεία
- 5) Περιοχές Φυσικού Κάλλους (Σκευοφύλακας, 1988)

Όμως, λόγω των υφεσιακών πολιτικών που εφαρμόζονται τα τελευταία χρόνια παρατηρείται η αδυναμία σωστής αξιοποίησης και προβολής τους και η ανάδειξη τους σε σημαντικό παράγοντα

επίτευξης της τουριστικής ανάπτυξης. Στο πλαίσιο αυτό σημαντικές θεωρούνται οι αδυναμίες που εντοπίζονται στον τρόπο διαχείρισης τους, η απουσία εκθεσιακών χώρων, η αδυναμία συστηματικής και σωστά σχεδιασμένης πληροφόρησης και η έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού. Η σωστή αξιοποίηση αυτών των μνημείων για τη διεθνή προβολή της Ρόδου και την προσέλκυση τουριστών απαιτεί τις απαιτούμενες στάσεις από τις αρμόδιες υπηρεσίες για τη συντήρηση, αναστήλωση αλλά και την περαιτέρω αποκατάσταση τους. Επιπλέον, σημαντική θεωρείται η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών για την προβολή αυτών των μνημείων και τη ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς του δήμου Ρόδου (Μανδουράρη, 2014).

Για τον λόγο αυτό θεωρείται σημαντική η ένταξη του δήμου ρόδου στο Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου 2011 - 2020», με βάση το οποίο επιδιώκεται η υλοποίηση των εξής στόχων :

- 1) Αξιοποίηση και προβολή εναλλακτικών μορφών τουρισμού
- 2) Ανάδειξη του ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος της Ρόδου
- 3) Αυξηση πολιτιστικών εκδηλώσεων και παροχή κινήτρων για συμμετοχή τουριστών και πολιτών
- 4) Αξιοποίηση νέων τεχνολογιών για προβολή πολιτιστικής κληρονομιάς
- 5) «Δημιουργία «ταυτότητας προορισμού» κάθε νησιού και ολόκληρης της Περιφέρειας, που θα βελτιώσει την εικόνα τους (image) και θα βοηθήσει στην προσπάθεια να γίνουν πιο αναγνωρίσιμα και ελκυστικά στην ανταγωνιστική τουριστική αγορά» (Πρακτικά δήμου Ροδίων, 2011)

Ο τουρισμός αποτελεί την κύρια πηγή πλουτισμού της Ρόδου , γεγονός που οδηγεί ν ενίσχυση των δράσεων ανάπτυξης και δραστηριοποίησης στον τομέα αυτό. Επιπλέον, στον τουριστικό τομέα θεωρείται ιδιαίτερα αυξημένη η υποαπασχόληση, με βάση την οποία αρκετοί νέοι καταφεύγουν στη δραστηριοποίηση τους στον χώρο του τουρισμού κατά τους τουριστικούς μήνες. Πρέπει, επίσης, να επισημανθεί ότι στον χώρο του τουρισμού δίνονται έμφαση στην αξιοποίηση των παρακτίων περιοχών. Εκτός από τον τουρισμό σημαντική θεωρείται και η ενασχόληση με την ηλεκτρική ενέργεια και γενικότερα τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας αλλά και η αξιοποίηση των υδάτινων πόρων. Τέλος, αναφορά πρέπει να γίνει στην σωστή λειτουργία των μέσων μεταφοράς, γεγονός που διευκολύνει την ανάπτυξη του τουρισμού και τη διευκόλυνση των τουριστών (Προκοπίου, 2005).

Συμπεράσματα

Κύριο θέμα αυτού του κεφαλαίου αποτελεί η παρουσίαση του δήμου Ρόδου, που αποτελεί έναν από τους μεγαλύτερους δήμους της Περιφέρειας Ν. Αιγαίου και των Δωδεκανήσων. Μετά τη συγχώνευση του δήμου οι περισσότερες αρμοδιότητες έχουν συγκεντρωθεί στον δήμο Ρόδου, ο οποίος βασίζει την ανάπτυξη της τοπικής του οικονομίας στον τομέα του τουρισμού. Για την ανάπτυξη του δήμου Ρόδου θεωρείται αναγκαία η προβολή του φυσικού κάλλους του νησιού και της πολιτιστικής του κληρονομιάς.

Πρέπει να επισημανθεί, επίσης, ότι η εξάρτηση της τοπικής οικονομίας από τον τουρισμό απαιτεί την παροχή ποιοτικών υπηρεσιών όχι μόνο στους πολίτες αλλά και στους τουρίστες, γεγονός που καθιστά αναγκαία την επιτυχή δραστηριοποίηση της δημοτικής αρχής της Ρόδου και των νομικών προσώπων του δήμου Ρόδου. Η αποτελεσματική λειτουργία τους και η διευκόλυνση της καθημερινότητας δημοτών και τουριστών μπορεί να ενισχύσει το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα του τουριστικού προϊόντος της Ρόδου, έτσι ώστε να συνεχίσει να αποτελεί έναν από τους κορυφαίους ελληνικούς τουριστικούς προορισμούς.

Κεφάλαιο 2^ο - ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΔΗΜΟΥ ΡΟΔΟΥ

2.1 Αξιολόγηση εσωτερικού – εξωτερικού περιβάλλοντος

Για την κατανόηση του τρόπου λειτουργίας του δήμου Ρόδου αλλά και των αρμοδιοτήτων, που παραχωρούνται στα νομικά του πρόσωπα πρέπει να διερευνηθούν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος του. Η σωστή μελέτη, κατανόηση και αξιολόγηση τους θα διευκολύνει την ερμηνεία των δράσεων του δήμου Ρόδου και των νομικών του προσώπων. Για την αξιολόγηση τους, λοιπόν, θα χρησιμοποιεί η μέθοδος της SWOT ανάλυσης, η οποία θα προβάλλει τα δυνατά και αδύνατα σημεία του δήμου αλλά και τις ευκαιρίες και τις απειλές που καλείται να αντιμετωπίσει.(Γεωργόπουλος Ν:2013).

Δυνατά σημεία

- 1) Αξιοποίηση εξειδικευμένου προσωπικού
- 2) Ύπαρξη σημαντικής ακίνητης περιουσίας, η οποία μπορεί να αξιοποιηθεί για την κάλυψη βασικών αναγκών του δήμου
- 3) Αξιοποίηση νέων τεχνολογιών και εφαρμογή καινοτόμων προγραμμάτων
- 4) Επαρκής υλικοτεχνική υποδομή
- 5) Επαρκές ανθρώπινο δυναμικό
- 6) Δυνατότητα αξιοποίησης συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, λόγω παλιότερης χρησιμοποίησής τους
- 7) Συμμετοχή ανθρώπινου δυναμικού σε προγράμματα επιμόρφωσης

Αδυναμίες

- 1) Μη εκσυγχρονισμένος εξοπλισμός
- 2) Ελλιπής αποκέντρωση υπηρεσιών
- 3) Απουσία εξειδικευμένου προσωπικού σε τεχνικές υπηρεσίες
- 4) Δυσκολία ανταπόκρισης σε προκλήσεις νέων τεχνολογιών
- 5) Αδυναμία σωστής διαχείρισης ακίνητης περιουσίας
- 6) Περιορισμένοι πόροι

Ευκαιρίες

- 1) Ορθολογική διαχείριση ιδίων πόρων και ακίνητης περιουσίας
- 2) Τροποποίηση υπάρχοντος Οργανισμού Εσωτερικής Λειτουργίας
- 3) Προώθηση δημιουργίας δευτερογενών κέντρων διοίκησης
- 4) Εφαρμογή βασικών αρχών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης
- 5) Αξιοποίηση επιχειρησιακού προγράμματος

Απειλές

- 1) Μείωση οικονομικών πόρων λόγω υφεσιακών πολιτικών και οικονομικής κρίσης
- 2) Μείωση – Κινητικότητα ανθρωπίνου δυναμικού
- 3) Γραφειοκρατικές διαδικασίες
- 4) Φθορές σε ακίνητη περιουσία

Με βάση όλα αυτά τα στοιχεία, γίνεται σαφές ότι ο τρόπος διαμόρφωσης του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος του δήμου Ρόδου παίζει καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση της στρατηγικής και των δράσεων του Δήμου Ρόδου

2.2 Στρατηγικοί στόχοι Δήμου Ρόδου

Ο δήμος Ρόδου αποτελεί ένα αναπτυσσόμενο δήμο με σημαντικές προοπτικές για ενίσχυση της παρουσίας του στον χώρο του Ν. Αιγαίου. Με βάση τη σωστή αξιολόγηση των δεδομένων της SWOT ανάλυσης και των χαρακτηριστικών του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος του δήμου, καθορίζονται στο Επιχειρησιακό του Πρόγραμμα 2015 – 2019 οι σημαντικότεροι στόχοι του, οι οποίοι αφορούν τη βιώσιμη ανάπτυξη του δήμου και την ικανοποιητική λειτουργία των διαφόρων οργανισμών του. Οι στόχοι αυτοί καθορίζονται σε κοινωνικό, οικονομικό και πολιτιστικό επίπεδο και καλύπτονται από την ανάγκη επιτυχούς ανταπόκρισης στις προκλήσεις και τις απαιτήσεις της τοπικής αυτοδιοίκησης αλλά και της εποχής μας.

Ειδικότερα, οι στόχοι αφορούν, κυρίως, την ενίσχυση του ρόλου του τριτογενούς τομέα, που αφορά τις υπηρεσίες για τη διευκόλυνση του λιανικού εμπορίου, δίνοντας έμφαση στα εξής σημεία:

- Αντιμετώπιση κυκλοφοριακού προβλήματος, ειδικά σε ώρες αιχμής
- Ικανοποιητική κάλυψη ενεργειακών αναγκών
- Απουσία ισχυρού θεσμικού πλαισίου για αποφυγή άναρχης δόμησης
- Διαχείριση λυμάτων και αποβλήτων
- Προώθηση δράσεων για εκσυγχρονισμό και εμπλουτισμό υποδομών
- Περιορισμός γραφειοκρατίας
- Παροχή ποιοτικών υπηρεσιών

Με βάση τα στοιχεία αυτά, λοιπόν, είναι σαφές ότι θα πρέπει να αναθεωρηθεί ο τρόπος καθορισμού των στόχων και αξιοποίησης των ευκαιριών που παρέχονται στο εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον του δήμου Ρόδου. Η σωστή μελέτη των δυνατοτήτων που παρέχει ο Καλλικρατικός νόμος για τη λειτουργία των ΟΤΑ μπορεί να διευρύνει αυτούς τους στόχους, ενισχύοντας το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα του δήμου και προωθώντας τη βιώσιμη ανάπτυξή του. Ειδικότερα, υποστηρίζεται ότι «στην κατάσταση που βρίσκεται σήμερα το νησί της Ρόδου απαιτείται ένα στοχευμένα, ολοκληρωμένο, χρονικά προσδιορισμένο, με μετρήσιμους και ελέγξιμους στόχους στρατηγικό σχέδιο. Η μετάβαση από τη σημερινή κατάσταση του Δήμου στη νέα απαιτεί το σχεδιασμό και την υλοποίηση ενός συνολικού οράματος, το οποίο προϋποθέτει μία σειρά διαδικασιών, το αποτέλεσμα των οποίων θα αποτελέσει τη Στρατηγική του Δήμου για το χρονικό διάστημα 2015 – 2019» (Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Ρόδου 2015 – 2019).

Με βάση αυτά τα δεδομένα, λοιπόν, το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα δίνει έμφαση στα εξής στοιχεία :

- 1) Ενίσχυση τοπικής οικονομίας
- 2) Διασφάλιση κοινωνικής συνοχής
- 3) Προστασία περιβάλλοντος και σωστή διαχείριση φυσικού περιβάλλοντος
- 4) Ανάδειξη και προβολή πολιτιστικής κληρονομιάς. (Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Ρόδου 2015 – 2019)

Ουσιαστικά, οι στόχοι που θέτονται καθορίζονται από τις υφεσιακές πολιτικές και τις νέες συνθήκες που αυτές δημιουργούνται στον χώρο της τοπικής αυτοδιοίκησης, από τις αλλαγές που επέφερε ο Καλλικρατικός νόμος αλλά και από τις απαιτήσεις και τις προκλήσεις, που αναδεικνύονται σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Με βάση, λοιπόν, όλα αυτά τα στοιχεία πρέπει να επισημανθεί ότι προτεραιότητα του δήμου Ρόδου είναι να προωθηθεί η αποτελεσματική διαχείριση των ευκαιριών και των προκλήσεων της εποχής μας, ενώ, επίσης, επιδιώκει να αναδείξει και να αξιοποιήσει το ανταγωνιστικό του πλεονέκτημα και να αξιοποιήσει τα προγράμματα ΕΣΠΑ, με απώτερο στόχο τη βιώσιμη ανάπτυξη του και τη στήριξη της τοπικής οικονομίας.

Τέλος, όπως επισημαίνεται στο Επιχειρησιακό αυτό Πρόγραμμα «ο αναπτυξιακός μας στόχος είναι να μετατρέψουμε σταδιακά, μέσα από συγκεκριμένες δράσεις και παρεμβάσεις τον δήμο Ρόδου σε ένα δημιουργικό, ελκυστικό και βιώσιμο δήμο, προσφέροντας καλύτερη ποιότητα ζωής στους κατοίκους τους, υλοποιώντας υποδομές, που είναι σημαντικές για την καθημερινότητα των πολιτών, της αισθητικής και της λειτουργίας του ίδιου και ενισχύοντας την κοινωνική συνοχή, την κοινωνική ένταξη και την προστασία κοινωνικών ομάδων, οι οποίες αντιμετωπίζουν προβλήματα κοινωνικού και οικονομικού αποκλεισμού» » (Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Ρόδου 2015 – 2019).

Συμπεράσματα

Στο κεφάλαιο αυτό επιχειρείται η αξιολόγηση του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος του δήμου Ρόδου, προκειμένου να κατανοηθούν οι στρατηγικοί στόχοι, που τίθενται από τη δημοτική αρχή. Όπως επισημαίνεται στην παρουσίαση των ευκαιριών και των δυνατοτήτων του δήμου Ρόδου, εμφανής είναι η δυνατότητα αξιοποίησης της ακίνητης περιουσίας, του ανθρώπινου δυναμικού, της υλικοτεχνικής υποδομής αλλά και των διαφόρων συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων για την αναβάθμιση της εικόνας του δήμου και την ανάληψη δράσεων, ικανών να στηρίξουν την τοπική οικονομία και να διευκολύνουν την καθημερινότητα των πολιτών.

Όμως εξακολουθούν να εντοπίζονται δυσλειτουργίες λόγω της συγχώνευσης των νομικών προσώπων, της ελλιπούς αποκέντρωσης υπηρεσιών και της αδυναμίας σωστές αξιοποίησης της

ακίνητης περιουσίας. Επιπλέον, αρνητικοί παράγοντες θεωρούνται η αδυναμία περιορισμού των γραφειοκρατικών διαδικασιών και η κινητικότητα του ανθρώπινου δυναμικού. Για τον λόγο αυτό θεωρείται αναγκαία η σωστή ερμηνεία και αποτίμησή τους, με απώτερο στόχο τον περιορισμό των δυσλειτουργιών και την αξιοποίηση του επιχειρησιακού προγράμματος 2015 – 2019. Τέλος, πρέπει να επισημανθεί ότι στο πλαίσιο αυτό οι στρατηγικοί στόχοι του δήμου Ρόδου επιδιώκουν να ανταποκριθούν στις προκλήσεις της ευρωπαϊκής διάστασης της τοπικής αυτοδιοίκησης σέλλα και της ανάγκης της κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης και της αειφόρου ανάπτυξης της τοπικής κοινωνίας.

Κεφάλαιο 3^ο – ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΥ ΡΟΔΟΥ

3.1 Παρουσίαση των Νομικών Προσώπων Δήμου Ρόδου

Με βάση τα στοιχεία που αναφέρθηκαν στο προηγούμενο κεφάλαιο είναι σαφής η ανάγκη προώθησης ενός σχεδίου δράσης που θα διευκολύνει την υλοποίηση αυτών των στόχων και την ανάδειξη του ρόλου των νομικών προσώπων. Όπως επισημάνθηκε, με βάση τις βασικές αρχές του Καλλικρατικού νόμου η συγχώνευση των δήμων οδήγησε και στη συγχώνευση των νομικών προσώπων, τα οποία πρέπει να είναι δύο (2) σε δήμους, όπως αυτός της Ρόδου. Η λειτουργία των νομικών αυτών προσώπων ακολουθεί τις βασικές αρχές του Καλλικρατικού νόμου ως προς την οργάνωση, τη λειτουργία και την οικονομική διαχείριση τους. Για να αξιολογηθούν, λοιπόν, όλα αυτά θα παρουσιαστούν στη συνέχεια τα νομικά πρόσωπα του δήμου Ρόδου.

3.1.1 *Οργανισμοί Δήμου Ρόδου - Ν.Π.Δ.Δ.*

Πρόκειται για τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου δικαίου, τα οποία είναι τα εξής :

- 1) Δημοτικός Οργανισμός Πρόνοιας (Δ.Ο.Π.) : οι αρμοδιότητες του αφορούν την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών σε δημότες της Ρόδου :
- 2) Δημοτικός Οργανισμός Πολιτισμού Αθλητισμού Ρόδου – Δ.Ο.Π.Α.Ρ.) : «Οι δραστηριότητες του Δημοτικός Οργανισμός Πολιτισμού Αθλητισμού Ρόδου – Δ.Ο.Π.Α.Ρ., σύμφωνα και με το καταστατικό λειτουργίας του, προσανατολίζονται στην "ανάπτυξη και προσφορά καλλιτεχνικών εκδηλώσεων, καλλιέργεια του καλλιτεχνικού αισθήματος και προαγωγή των τοπικών λαογραφικών καλλιτεχνικών και πολιτιστικών δραστηριοτήτων καθώς και την ανάπτυξη και προαγωγή του αθλητισμού» (<http://www.rhodes.gr/el/politismos/politistikosorganismos/genikesplirofories/>)
- 3) Μουσείο Νεοελληνικής Τέχνης Δήμου Ρόδου (Δημοτική Πινακοθήκη) : πρόκειται για μη κερδοσκοπικό ίδρυμα, του οποίου οι στόχοι είναι «η ερευνητική αναζήτηση, η απόκτηση, η μελέτη, η συντήρηση, η έκθεση και προβολή των εικαστικών δημιουργιών οι οποίες πραγματοποιήθηκαν στον ελληνικό πολιτισμικό χώρο ή που αφορούν στον ελληνικό πολιτισμό και κατά το χρονικό διάστημα των νεότερων χρόνων κυρίως, 15ος αιώνας και εξής, και ιδίως από την ίδρυση του νεοελληνικού κράτους (1832) και εξής» ([ww.rhodes.gr/el/politismos/mouseioneoellinikistexnis/](http://www.rhodes.gr/el/politismos/mouseioneoellinikistexnis/))

- 4) Σχολικές Επιτροπές : πρόκειται για επιτροπές πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, με στόχο την κάλυψη βασικών αναγκών των σχολικών μονάδων του δήμου Ρόδου

3.1.2 Επιχειρήσεις Δήμου Ρόδου - Ν.Π.Ι.Δ

- 1) Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Ρόδου (Δ.Ε.Υ.Α.Ρ.) : αφορά την κάλυψη των αναγκών και την επίλυση των προβλημάτων σε θέματα ύδρευσης και αποχέτευσης .
- 2) Δημοτική Επιχείρηση Συγκοινωνιών (Δ.Ε.Σ. ΡΟΔΑ) : βασικός της στόχος είναι η κάλυψη συγκοινωνιακών αναγκών .
- 3) Δ.Ε.Ρ.Μ.Α.Ε : αξιοποιείται η δράση της για τουριστικούς, κυρίως, λόγους .

3.1.3 Με Μέτοχο τον Δήμο Ρόδου

- 1) Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο Νότιας Δωδ/σου : αφορά την ικανοποίηση όλων των αναγκών, που έχουν σχέση με τον τομέα της λιμενικής βιομηχανίας
- 2) Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης Νομού Δωδ/σου (Κ.Ε.Κ. "Γ.ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ") : αφορά δράσεις στον τομέα της συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης ενηλίκων
- 3) Κέντρο Πρόληψης κατά των Εξαρτήσεων και της Προαγωγής της Υγείας «ΔΙΟΔΟΣ» : πρόκειται για αστική μη κερδοσκοπική επιχείρηση, με στόχο την προαγωγή της ψυχικής υγείας
- 4) Αναπτυξιακή Δωδεκανήσου Α.Ε : στόχος της ο σχεδιασμός και η υλοποίηση νέων αναπτυξιακών προγραμμάτων (<http://www.ando.gr/home>)
- 5) Αστική μη Κερδοσκοπική Εταιρεία Κοινωνικής Φροντίδας και Ανάπτυξης Δήμου Ροδίων : στόχος της ο σχεδιασμός η εφαρμογή και η διαχείριση υπηρεσιών προγραμμάτων και δράσεων κοινωνικής ανάπτυξης , κοινωνικής φροντίδας, πρόληψης, προαγωγής υγείας (<http://www.rhodes.gr/home>)

3.2 Οργάνωση – Λειτουργία Νομικών Προσώπων Δήμου Ρόδου

Τα νομικά πρόσωπα του δήμου Ρόδου ποικίλουν και έχουν διαφοροποιημένες αρμοδιότητες. Στη συνέχεια αναλύεται ο τρόπος οργάνωσης και λειτουργίας τους, για να κατανοηθεί η συμβολή τους στην ενίσχυση του ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος του Δήμου Ρόδου, στην κάλυψη βασικών αναγκών των δημοτών του και στην υλοποίηση των γενικότερων στόχων των Νομικών Προσώπων μετά την εφαρμογή του Καλλικράτη, ο οποίος διαφοροποίησε τις δράσεις τους και ως προς την οργάνωση – λειτουργία και ως προς την οικονομική τους διαχείριση .

3.2.1 Οργανισμοί Δήμου Ρόδου - Ν.Π.Δ.Δ.

Δημοτικός Οργανισμός Πρόνοιας (Δ.Ο.Π.)

Είναι Νομικό Πρόσωπο με την ιδιαίτερη νομική μορφή του δημοτικού ιδρύματος (Β.Δ. της 30-12-1995 ΦΕΚ Α 30/1956) . Διατηρεί την αυτοτέλεια του, δεν εμπίπτει στις συγχωνεύσεις και υπάγεται αυτοδικαίως στο Δήμο Ρόδου (άρθρο 102 του Ν3852/2010) . Διοικείται από ενδεκαμελές Διοικητικό Συμβούλιο .

Ο οργανισμός αυτός οργανώνεται με τον εξής τρόπο :

- 1) Διοικητικές υπηρεσίες
- 2) Υγειονομικές υπηρεσίες : αφορά τη λειτουργία 7 δημοτικών ιατρείων στις περιοχές Άγιο Ιωάννη, Παλαιά Πόλη, Ροδίσι, , Ανάληψη, Κρητικά και Άγιοι Απόστολοι
- 3) Κοινωνικές υπηρεσίες : παροχή ψυχολογικής, κοινωνικής και οικονομικής στήριξης σε κοινωνικά ευπαθείς ομάδες
- 4) Υπηρεσίες προσχολικής αγωγής : αφορά τη λειτουργία των εξής δημοτικών παιδικών σταθμών :

α) Παιδικός Σταθμός “Μαρίτσας Καβαρινού”

β) Κοινοτικό Προσχολικό Κέντρο Αγίων Αποστόλων για την οικογένεια και το παιδί .

Από την εφαρμογή του Καλλικράτη συνεχίζει το έργο του , όμως οι οικονομικές συγκυρίες δεν του επιτρέπουν την επέκταση των υπηρεσιών του σε όλο των δήμο δημιουργώντας μια αδικία ει βάρος των πολιτών απομακρυσμένων κυρίως περιοχών.

Δημοτικός Οργανισμός Πολιτισμού Αθλητισμού Ρόδου – Δ.Ο.Π.Α.Ρ.)

Δημιουργήθηκε μετά την συγχώνευση 19 δημοτικών νομικών προσώπων . Έχει την μορφή δημοτικού νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου ν.3463/2006 (άρθρα 240επ).

Στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του λειτουργούν :

- 1) Χορωδίες
- 2) Φιλαρμονική Δήμου Ρόδου
- 3) Ωδείο
- 4) Καλλιτεχνικά Εργαστήρια
- 5) Φεστιβάλ
- 6) Ιματιοθήκη
- 7) Δημοτική Βιβλιοθήκη
- 8) Κινηματοθέατρα
- 9) Λοιπές εκδηλώσεις
- 10) Τμήματα αθλητισμού

Κατάφερε να ανταπεξέλθει στο βαρύ φορτίο των 19 συγχωνευόμενων νομικών προσώπων με την παροχή ποιοτικών υπηρεσιών στους πολίτες. Τα τελευταία δύο χρόνια η κατάργηση του ΔΗ.ΦΟ.ΔΩ , επέφερε μεγάλη μείωση των επιχορηγήσεων από τον Δήμο και υποχρεώθηκε σε περιορισμό των συντηρήσεων και των προμηθειών . Διοικείται από δεκαπενταμελές Διοικητικό Συμβούλιο

Μουσείο Νεοελληνικής Τέχνης Δήμου Ρόδου (Δημοτική Πινακοθήκη)

Σύμφωνα με την υπ' αριθ. 36281/4-8-2011 απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών (ΦΕΚ 1765/τΒ2011) περί «Διατήρησης αυτοτελών Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Δήμων) μετά την απόφαση υπ' αριθ. 73/2011 του Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Ροδίων, σε συνδυασμό με της διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 103 του Ν.3852/2010, το Μουσείο Νεοελληνικής Τέχνης, διατηρήθηκε αυτοτελές Νομικό Πρόσωπο. Διοικείται από επταμελές Διοικητικό Συμβούλιο. Τα τελευταία χρόνια το Μουσείο δημιούργησε το Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων το οποίο συνεργάζεται δημιουργικά με την Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, το Πανεπιστήμιο Αιγαίου καθώς και πολλούς άλλους φορείς.

Το ειδικά εκπαιδευμένο εκπαιδευτικό προσωπικό διοργανώνει εκπαιδευτικά προγράμματα και προσφέρει ένα ευρύ φάσμα εργαστηριακών μαθημάτων και εκπαιδευτικού υλικού στα παιδιά και τους νέους της Ρόδου, της Δωδεκανήσου αλλά και της υπόλοιπης Ελλάδας (<http://www.rhodes.gr/el/politismos/mouseioneoellinikistexnis>). Εκτός, όμως, από αυτές τις δράσεις διοργανώνει και διάφορα εκπαιδευτικά προγράμματα για τους νέους των Δωδεκανήσων

Σχολικές Επιτροπές

Οι Σχολικές Επιτροπές είναι δημοτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, συγχωνεύθηκαν σε δύο. Ένα για την Α΄ Βαθμια Εκπαίδευση απορροφώντας 80 νομικά πρόσωπα. Ένα για την Β΄ Βαθμια Εκπαίδευση απορροφώντας 25 νομικά πρόσωπα. Διοικούνται από Δεκαπενταμελή Διοικητικά Συμβούλια. Όπως ήδη επισημάνθηκε στόχος είναι η άμεση κάλυψη των αναγκών των σχολικών μονάδων και για τον λίγο αυτό παρωθείται συνεργασία με γραφεία Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Παρά το εύρος των συγχωνευμένων νομικών προσώπων οι Σχολικές Επιτροπές ανταπεξήλθαν στις δύσκολες απαιτήσεις, κυρίως λόγω του ορθολογισμού της διαχείρισης και του ελέγχου.

3.2.2 Επιχειρήσεις Δήμου Ρόδου - Ν.Π.Ι.Δ.

Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης Ρόδου

Λειτουργεί από το 1955 ως Επιχείρηση δημοτικών υδραγωγείων Ρόδου, ενώ το 1978 μετονομάστηκε σε Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης Ρόδου. «Όπως προκύπτει από τις διατάξεις του Π.Δ. 526/1981 και του Ν. 1069/1980 η Δ.Ε.Υ.Α.Ρ. αποτελεί Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου κοινωφελούς χαρακτήρα, που διέπεται από τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας. Με την εφαρμογή του Καλλικράτη συγχωνεύτηκαν έξι Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης και Αποχέτευσης.

Η επιχείρηση λειτουργεί υπό μορφή Δημοτικής επιχείρησης διέπεται ως προς την διοίκηση, οργάνωση, λειτουργία, συντήρηση των έργων της αρμοδιότητας της καθώς και τις πηγές της χρηματοδότησής της από τις διατάξεις του 1069/80, εφαρμοζόμενων κατά τα λοιπά των σχετικών διατάξεων του "Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα» (<http://www.deyar.gr/>). Διοικείται από ενδεκαμελές Διοικητικό Συμβούλιο.

Από την έναρξη λειτουργίας της ως ενιαία επιχείρηση κατάφερε, λόγω διατήρησης του επιστημονικού και εργατικού προσωπικού αλλά και του σύγχρονου εξοπλισμού να ανταπεξέλθει στις δυσκολίες , προσφέροντας ποιοτικές υπηρεσίες στους πολίτες. Οι οικονομικές συγκυρίες τελευταία έχουν δημιουργήσει προβλήματα είσπραξης απαιτήσεων και η επιχείρηση πρέπει να βρει κατάλληλες λύσεις για την αντιμετώπιση τους.

Δημοτική Επιχείρηση Συγκοινωνιών (Δ.Ε.Σ. ΡΟΔΑ)

Δημιουργήθηκε μετά την συγχώνευση δύο (2) κοινωφελών δημοτικών επιχειρήσεων . Η μορφή νομικού προσώπου είναι της κοινωφελούς επιχείρησης του ν.3463/2006. Διοικείται από ενδεκαμελές Διοικητικό Συμβούλιο.

Το οργανόγραμμα της είναι το εξής:

- 1) Διοικητικό Συμβούλιο
- 2) Διεύθυνση (Λογιστήριο- Κίνηση – Γραμματεία – Μηχανουργείο)

Στην επιχείρηση ο Καλλικράτης δημιούργησε πολλά προβλήματα καθώς άλλαξε όλη η διοικητική και οικονομική της δράση από τις προβλεπόμενες ρυθμίσεις για τις κοινωφελείς επιχειρήσεις, για τις οποίες δεν είχε γίνει ο απαραίτητος σχεδιασμός και προγραμματισμός. Επιπρόσθετος παρέλαβε χρέη των συγχωνευόμενων επιχειρήσεων για τα οποία προχώρησε σε ρυθμίσεις, αποτελούν τροχοπέδη για την εύρυθμη λειτουργία της επιχείρησης. Παράλληλα παρέλαβε από τις συγχωνευόμενες επιχειρήσεις διάφορα κοινωνικά προγράμματα , χωρίς το ανάλογο εξειδικευμένο προσωπικό. Καθώς η τεχνογνωσία και εμπειρία του προσωπικού της αφορούσε κυρίως συγκοινωνιακό έργο, τα κοινωνικά προγράμματα υπολειτουργούσαν με κίνδυνο απένταξης. Για την εύρυθμη λειτουργία της παραχώρησε την εφαρμογή των κοινωνικών προγραμμάτων στις υπηρεσίες του Δήμου Ρόδου. Σήμερα η επιχείρηση προσπαθεί να ορθοποδήσει , επικεντρωμένη στο συγκοινωνιακό έργο του Δήμου.

Λ.Ε.Ρ.Μ.Α.Ε

Δημιουργήθηκε με την συγχώνευση τριών (3) δημοτικών μονομετοχικών εταιρειών σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 110 ν. 3852/2010. Σκοπός της εταιρείας είναι η αξιοποίηση και εκμετάλλευση ακινήτων του Δήμου (καντίνες, κυλικεία, παραλίες, κ.α). Διοικείται από ενδεκαμελές Διοικητικό Συμβούλιο. Χάρη στην σφικτή πολιτική και ορθολογική διαχείριση η επιχείρηση παρουσιάζει κερδοφορία .

3.2.3 Με Μέτοχο τον Δήμο Ρόδου

Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο Νότιας Δωδ/σου

Με το Προεδρικό Διάταγμα 128/2001 (ΦΕΚ 113Α/6-6-2001) έγινε μεταφορά αρμοδιοτήτων του Λιμενικού Ταμείου Δωδεκανήσου που αφορούν τους Δήμους Αρχαγγέλου, Αταβύρου, Αφάντου, Ιαλυσού, Καλλιθέας, Καμείρου, Καρπάθου, Κάσου, Λινδίων, Μεγίστης, Νότιας Ρόδου, Πεταλούδων Ρόδου, Σύμης, Χάλκης και την Κοινότητα Ολύμπου Καρπάθου στους Δήμους και στη Κοινότητα αυτή και συστήνεται Ν.Π.Δ.Δ. το οποίο φέρει την επωνυμία «Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο Νότιας Δωδεκανήσου με έδρα τον Δήμο Ρόδου. Επιπροσθέτως με το ΠΔ290/2003 (ΦΕΚ 247α29-10-03), οι αρμοδιότητες που αφορούν το Δήμο Τήλου αφαιρούνται από το Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο Κω και μεταφέρονται στο Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο Ν. Δωδεκανήσου.

Με αυτή την κίνηση μεταφοράς αρμοδιοτήτων, διευκολύνεται η λειτουργία των λιμένων που αποτελούν σημαντικά τμήματα της οικονομικής ζωής της Ρόδου και των νησιών αρμοδιότητάς μας.

Το Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο Νότιας Δωδεκανήσου, καλείται να προσφέρει υπηρεσίες κοινής ωφελείας και να συμβάλλει στην εμπορική, επιβατική, ναυτιλιακή, τουριστική και αλιευτική κίνηση και γενικότερα στην εύρυθμη λειτουργία των λιμανιών αρμοδιότητάς του, καθώς και στην οικονομική, κοινωνική, πολιτιστική και τουριστική ανάπτυξη της πόλης της Ρόδου και των υπολοίπων νησιών εν γένει, σε συνεργασία με τους φορείς που δραστηριοποιούνται στις αντίστοιχες λιμενικές ζώνες.(<http://www.litando.gr/tameio.php>), Διοικείται από Δεκαπενταμελές Διοικητικό Συμβούλιο.

Λειτουργεί με βάση την Κεντρική υπηρεσία και τα περιφερειακά γραφεία, τα οποία είναι τα εξής :

- 1) Καρπάθου
- 2) Σύμης
- 3) Μεγίστης

- 4) Καρπάθου
- 5) Χάλκης

Αντίθετα, η Κεντρική υπηρεσία αποτελείται από τις εξής :

- 1) Διεύθυνση Εκμετάλλευσης και διοικητικού
- 2) Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών

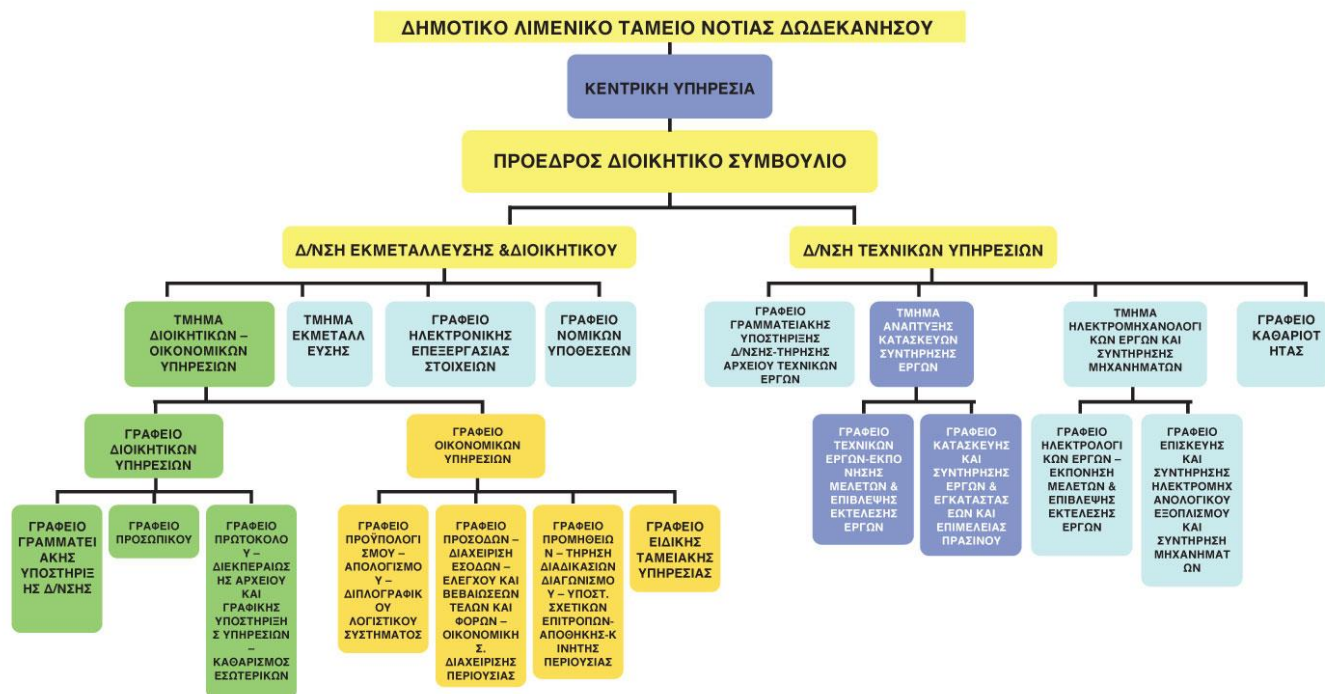
Μεσοπρόθεσμοι και μακροπρόθεσμοι στόχοι.

- a. Ανάπτυξη και ανάδειξη Λιμενικών εγκαταστάσεων, μέσω συμπράξεων ‘ΣΔΥΤ’ (Συμπράξεις Δημοσίου)
- b. Εκμετάλλευση Μαρίνας – Καρνάγιου – Επικίνδυνων φορτίων.
- c. Διαχείριση Περιβάλλοντος (Απόβλητα πλοίων) .
- d. Συντήρηση Λιμενικών Εγκαταστάσεων.
- e. Εφαρμογή ISPS και Συνθήκης Schengen εντός Λιμενικών Ζωνών.

Οφέλη από την παραμονή των Λιμενικών Ταμείων στους Ο.Τ.Α. :

- Συμμετοχή δημοτών στα δρώμενα στο θαλάσσιο μέτωπο της περιοχής τους.
- Ενεργοποίηση των Ο.Τ.Α. για την ανάπτυξη των λιμένων δικαιοδοσίας τους.
- Συμμετοχή των Ο.Τ.Α. στην λήψη αποφάσεων.
- Αποφυγή δημιουργίας “Τειχών” μεταξύ πόλης και λιμανιού.
- Ισόρροπη ανάπτυξη του λιμανιού σε σχέση με την πόλη.
- ΣΥΝΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΑ των Ο.Τ.Α. για την ανάπτυξη της ακτοπλοϊκής κίνησης και την αναβάθμιση των περιεχομένων υπηρεσιών.
- Συγκράτηση λιμενικών τελών και άλλων παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους χρήστες των λιμανιών και τους επιβάτες.

Οργανόγραμμα Λιμενικού Ταμείου Νότιας Δωδεκανήσου

Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης Νομού Δωδ/σου (Κ.Ε.Κ. "Γ.ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ")

Το ΚΕΚ Γ. Γεννηματάς Α.Ε. με μετόχους την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, το Δήμο Ρόδου, την Π.Ε.Δ.Νοτ. Αιγαίου και το Περιφερειακό Φυτόριο αποτελεί Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης Περιφερειακής Εμβέλειας και έναν από τους σπουδαιότερους οργανισμούς κατάρτισης στο Νότιο Αιγαίο, με πολυετή εμπειρία και παρουσία στην υλοποίηση και τη διαχείριση προγραμμάτων κατάρτισης ανέργων και εργαζομένων. Διοικείται από επταμελές Διοικητικό Συμβούλιο. (<http://www.kek-gennimatas.gr/>)

Η λειτουργία του βασίζεται στους εξής τομείς:

- 1) Τομέας Γραμματειακής διοίκησης
- 2) Τομέας Οικονομικών και Διοικητικών Υπηρεσιών
- 3) Τομέας Τράπεζας Πληροφοριών
- 4) Τομέας Εκδόσεων, Παραγωγής και Πώλησης Εκπαιδευτικών Πακέτων

- 5) Τομέας Τράπεζας Πληροφοριών
- 6) Τομέας Προμηθειών – Εξοπλισμού
- 7) Τομέας Παροχής υποστήριξης
- 8) Τομέας Επικοινωνίας – Πληροφόρησης
- 9) Τομέας Διαχείρισης Ανθρωπίνου Δυναμικού
- 10) Τομέας προώθησης στην απασχόληση
- 11) Τομέας Σχεδιασμού – Υλοποίησης – αξιολόγησης
- 12) Γενική Δ. / νση

Κέντρο Πρόληψης κατά των Εξαρτήσεων και της Προαγωγής της Υγείας «ΔΙΟΔΟΣ»

Για τη λειτουργία του συμμετέχουν οι παρακάτω φορείς :

- 1) Δήμος Ρόδου
- 2) Περιφέρεια Ν. Αιγαίου
- 3) Δικηγορικός Σύλλογος Ρόδου
- 4) ΕΛΜΕ Δωδεκανήσου
- 5) Κεντρική Ένωση Δήμων Δωδεκανήσου

Η «Δίοδος» ξεκίνησε τη δράση της το 2000, με σκοπό την πρωτογενή πρόληψη των εξαρτήσεων από ουσίες και την προαγωγή της υγείας, γενικότερα. Αποτελεί μετεξέλιξη προηγούμενης δομής του Δήμου Ροδίων με παρόμοιους στόχους και κατευθύνσεις. Απευθύνεται σε ανθρώπους που δεν έχουν άμεσα εμπλοκή με τη χρήση ουσιών και, ειδικότερα, σε εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων, σε γονείς, παιδιά - εφήβους και σε ολόκληρη την κοινότητα. Τα προγράμματα του υλοποιούνται από εξειδικευμένους επαγγελματίες υγείας. Διοικείται από επταμελές Διοικητικό Συμβούλιο (<http://kpdiodos.pblogs.gr/>)

Αναπτυξιακή Δωδεκανήσου Α.Ε.

Η εταιρεία είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου με την μορφή Ανώνυμης Εταιρείας κατά τη ίδρυση της διεπόταν από τις διατάξεις του εδαφίου α' της παραγράφου 1 του άρθρου 274 του Π.Δ. 323/89 (Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας) όπως αυτό κωδικοποιήθηκε με το Π.Δ. 410/95.

Σήμερα, ύστερα από την ισχύ του Νέου Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Ν. 3463/2006 – ΦΕΚ 114Α/8.6.2006) και τη προσαρμογή του καταστατικού που έγινε στην ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση της εταιρείας στις 27-06-2007 η εταιρεία διέπεται από τις διατάξεις του νόμου αυτού καθώς και από τις διατάξεις του Κ.Ν. 2190/20 περί Ανωνύμων Εταιρειών.

Είναι η πρώτη Αναπτυξιακή Εταιρεία που δημιουργήθηκε στο Νομό Δωδεκανήσου.

Η Αναπτυξιακή Δωδεκανήσου Α.Ε. συστάθηκε τον Μάρτιο του 1993 με μετόχους την Τ.Ε.Δ.Κ. Δωδεκανήσου και 52 Δήμους και Κοινότητες (και 24 μετά την εφαρμογή του προγράμματος Ι. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ περί Συνενώσεων Ο.Τ.Α.) του Νομού από την διαπιστωμένη ανάγκη για επιστημονική και τεχνική στήριξη των οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Μετά την σύσταση της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Δωδεκανήσου, εισήλθε και εκείνη στο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας το 1995». Αποτελεί την πρώτη αναπτυξιακή εταιρεία που δημιουργήθηκε στα Δωδεκάνησα . Διοικείται από εννεαμελές Δεκαπενταμελές Διοικητικό Συμβούλιο.

Αποκλειστικός Σκοπός της εταιρείας με βάση το άρθρο 3 του Καταστατικού της (και όλων των Αναπτυξιακών εταιρειών ΟΤΑ σύμφωνα με το άρθρο 252 του Ν. 3463/2006 – Κώδικας Δήμων & Κοινοτήτων) είναι:

- 1) Η επιστημονική και τεχνική υποστήριξη των ΟΤΑ και των ενώσεων τους και της αποκεντρωμένης κρατικής Διοίκησης.
- 2) Η προώθηση της επιχειρηματικής, οικονομικής και γενικότερα βιώσιμης ανάπτυξης των ΟΤΑ ή της ευρύτερης περιοχής.
- 3) Η ανάπτυξη δραστηριοτήτων προστασίας του περιβάλλοντος
- 4) Η συμμετοχή της σε προγράμματα ή η εφαρμογή σχετικών πολιτικών σε διαδημοτικό ή σε ευρύτερο γεωγραφικό χώρο.

Η Εταιρεία δραστηριοποιείται σε ποικίλους τομείς για την επίτευξη του ανωτέρω σκοπού.

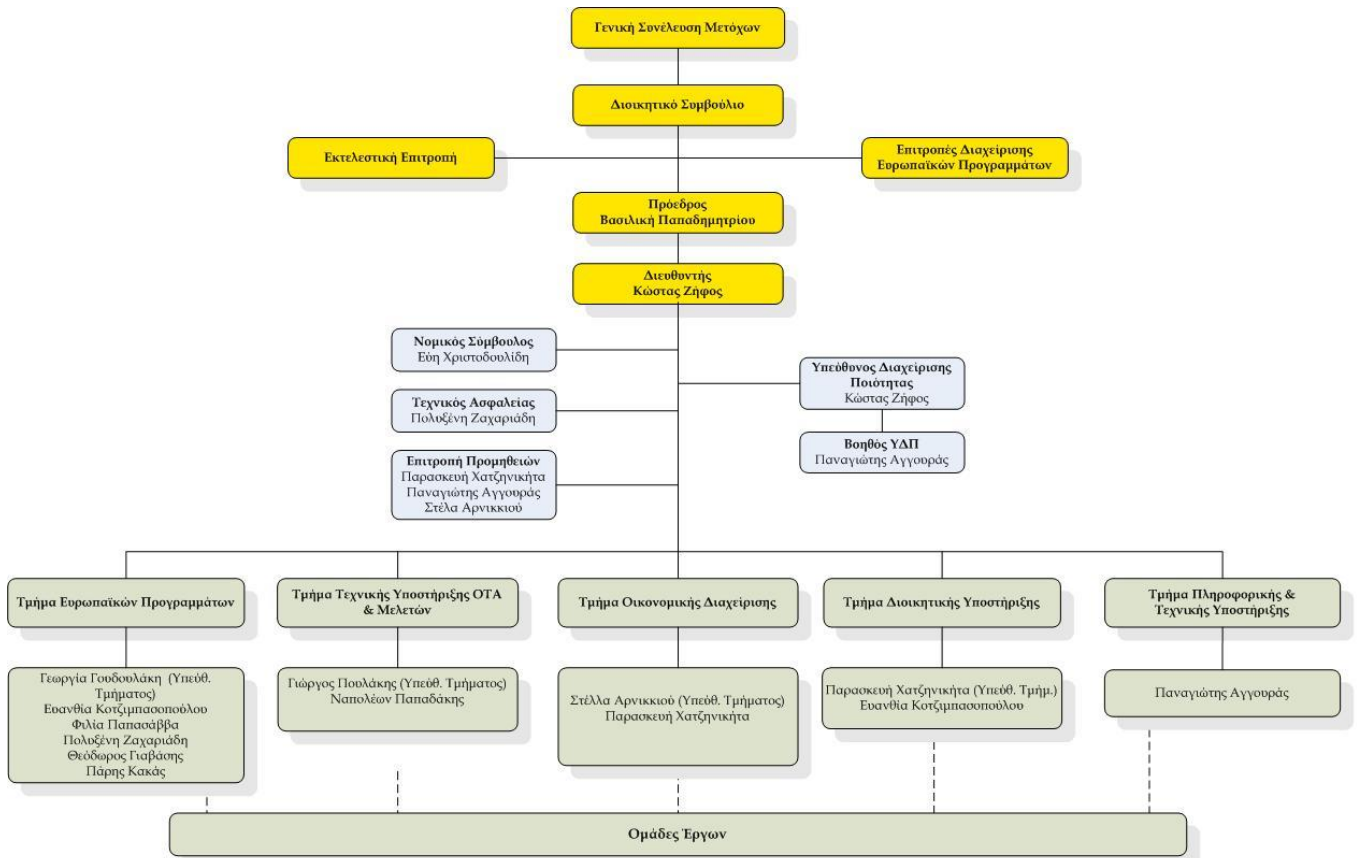
Οι κύριες δραστηριότητες τα τελευταία χρόνια μπορούν να υπαχθούν σε δύο βασικούς άξονες:

Α. Υποστήριξη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α' και Β' βαθμού και ευρύτερου Δημόσιου Τομέα

Β. Διαχείριση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων που απευθύνονται προς Δημόσιους φορείς και ιδιώτες.

(<http://www.ando.gr/>) .

Οργανόγραμμα Αναπτυξιακής Δωδεκανήσου

Αστική μη Κερδοσκοπική Εταιρεία Κοινωνικής Φροντίδας και Ανάπτυξης Δήμου Ροδίων

Στους σκοπούς της εταιρείας περιλαμβάνεται: Ο σχεδιασμός, η εφαρμογή και η διαχείριση υπηρεσιών, προγραμμάτων και δράσεων Κοινοτικής Ανάπτυξης, Κοινωνικής Φροντίδας, Πρόληψης, Προαγωγής της Υγείας και αποκατάστασης ατόμων και ομάδων της πόλης της Ρόδου, ώστε να εξασφαλίζονται οι προϋποθέσεις ισότιμης συμμετοχής τους στην κοινωνική και οικονομική ζωή του τόπου .

Κοινωνικά Προγράμματα που υλοποιεί η εταιρεία .

Η εταιρεία λειτουργεί συνολικά οκτώ (8) προγράμματα συγχρηματοδοτούμενα από το Π.Ε.Π Νοτίου Αιγαίου και το ΕΣΠΑ καθώς και από συμπληρωματικούς πόρους μέσω σύμβασης προγράμματος δράσης που έχει συνάψει με τον Δήμο Ρόδου .

Τα προγράμματα αυτά είναι:

1. Λειτουργία μονάδας Βοήθειας στο Σπίτι στην περιοχή Μέγγαβλη (Συνολικά 68 ωφελούμενοι).
2. Λειτουργία μονάδας Βοήθειας στο Σπίτι στην περιοχή Μεσαιωνική Πόλη (Συνολικά 60 ωφελούμενοι).
3. Λειτουργία Παιδικού Σταθμού στη περιοχή Μοσχόβη (Συνολικά 80 παιδιά).
4. Λειτουργία ΚΔΑΠ – ΜΕΑ στην περιοχή Αγ. Νικολάου (Συνολικά 27 παιδιά).
5. Λειτουργία Κ.Η.Φ.Η στην περιοχή Αγ. Αποστόλων(Συνολικά 25 ωφελούμενοι).
6. Λειτουργία Παιδικού Σταθμού στο Νέο Νοσοκομείο (Συνολικά 35 παιδιά) .
7. Λειτουργία ΚΔΑΠ-ΜΕΑ στην περιοχή Αγ. Αποστόλων (Συνολικά 20 παιδιά).
8. Πρόγραμμα Στέγαση & Επανένταξη (Συνολικά 15 ωφελούμενοι).

3.3 Οικονομική Διαχείριση Νομικών Προσώπων Δήμου Ρόδου

Εκτός, όμως, από τον τρόπο λειτουργίας και οργάνωσης αυτών των νομικών προσώπων του δήμου Ρόδου, πρέπει να δοθεί έμφαση και στη μορφή της οικονομικής τους διαχείρισης. Πρέπει να επισημανθεί ότι η οικονομική διαχείριση τους υλοποιείται με αυτόνομο τρόπο, καθώς δεν επιτρέπεται η οποιαδήποτε μορφή παρέμβασης του κράτους. Επιπλέον, πρέπει να σημειωθεί ότι για τη κάλυψη των αναγκών τους και την υλοποίηση των στόχων τους τους αξιοποιείται ο δημοτικός προϋπολογισμός, ο οποίος έχει ετήσιο χαρακτήρα και αφορά τον καθορισμό των εσόδων και των εξόδων του δήμου Ρόδου για κάθε χρόνο.

Στο πλαίσιο αυτό οι κοινωφελείς επιχειρήσεις χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό του δήμου, μετά την απόφαση που λαμβάνει το Δημοτικό Συμβούλιο. στους οποίους ανήκουν, με βάση τη σχετική απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου. Όπως ήδη επισημάνθηκε ο «τρόπος με τον οποίο καθορίζεται το ποσό της χρηματοδότησης εξαρτάται από τη σχετική απόφαση του υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Επισημαίνεται, επιπλέον, ότι η αύξηση του κεφαλαίου μπορεί να προωθηθεί μόνο μετά από το πέρασμα τεσσάρων (4) χρόνων από τη σύσταση τους» Ουσιαστικά, όμως, αξιοποιείται ένα ιδιαίτερος προϋπολογισμός, ο οποίος χρησιμοποιείται μόνο για τα νομικά πρόσωπα.

Με την κατάργηση του ΔΗ.ΦΟ.ΔΩ. επήλθε δραματική μείωση των επιχορηγήσεων του Δήμου Ρόδου σε Οργανισμούς και Νομικά Πρόσωπα και ότι αυτή συνεπάγεται στην πράξη για την λειτουργία και τις δράσεις τους. Ενδεικτικά στον ΔΟΠΑΡ ετήσια μείωση 600 χιλιάδες ευρώ με αποτέλεσμα σε περικοπές σε συντηρήσεις και σε προμήθειες, στον Δ.Ο.Π. περικοπές 400 χιλιάδες με αντίκτυπο στις κοινωνικές δράσεις, στο Μουσείο κατά 100 χιλιάδες κυρίως στις συντηρήσεις με κίνδυνο καταστροφής εκθεμάτων παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς.

Ταυτόχρονα υλοποιούνται διάφορα ευρωπαϊκά προγράμματα, τα οποία «αφορούν ποικίλες δράσεις και ενέργειες, ολοκληρωμένες παρεκβάσεις κ.α. και συγχρηματοδοτούνται είτε από τα επιχειρησιακά προγράμματα του ΕΣΠΑ, τομεακά και περιφερειακά, το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης, τα προγράμματα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας είτε από ανταγωνιστικά προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επειδή, τέλος, βασικός στόχος της λειτουργίας τους είναι η διαύγεια στις δράσεις τους, ασκείται έλεγχος στον τρόπο διαχείρισης των οικονομικών τους από 2 ελεγκτές, που επιλεγεί το δημοτικό συμβούλιο.

3.4 Προτάσεις για αναβάθμιση ρόλου τους

Η παρουσίαση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των νομικών προσώπων του δήμου Ρόδου αποδεικνύει τη σπουδαιότητα της εκσυγχρονισμένης και αναβαθμισμένης παροχής υπηρεσιών στους δημότες. Όμως, η συγχώνευση τους μετά τον Καλλικρατικό νόμο δεν οδήγησε στην οικονομική τους αυτοτέλεια και στην αναβάθμιση του ρόλου τους αλλά δημιούργησε ποικίλα προβλήματα, τα οποία αυξήθηκαν λόγω της οικονομικής κρίσης και των περιορισμένων πόρων που παρέχονται στους δήμους και στα νομικά του πρόσωπα.

Όμως, η ανάγκη αξιοποίησης τους για την παροχή ποιοτικών υπηρεσιών στους δημότες αλλά και για την αποτελεσματική υλοποίηση των στόχων τους την ενίσχυση του ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος του δήμου Ρόδου απαιτεί τον επανασχεδιασμό του τρόπου λειτουργίας τους και την προσαρμογή τους στις απαιτήσεις του Καλλικρατικού νόμου και τις προκλήσεις της εποχής μας. Στο πλαίσιο αυτό θεωρείται ιδιαίτερα σημαντικό να αξιολογηθούν συστηματικά τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος του δήμου Ρόδου, προκειμένου ο σχεδιασμός της στρατηγικής του δήμου να ικανοποιεί τις ανάγκες της εποχής μας.

Ειδικότερα, τα ΝΠΔΔ, ΝΠΙΔ και οι επιχειρήσεις με μέτοχο τον δήμο Ρόδου θα πρέπει να διευρύνουν τα προγράμματα επιμόρφωσης του ανθρώπινου δυναμικού τους και να ενισχύουν με την παροχή των καταλλήλων ερεθισμάτων τη συμμετοχή των εργαζομένων σε αυτά. Επιπλέον, θα πρέπει να δοθεί έμφαση στην αξιοποίηση των νέων τεχνικών και την εφαρμογή καινοτόμων προγραμμάτων, έτσι ώστε να περιοριστεί η γραφειοκρατία και να διευκολυνθούν οι διάφορες διαδικασίες. Έμφαση δίνεται ταυτόχρονα στην ενίσχυση της δυνατότητας αξιοποίησης των διαφόρων συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, προκειμένου να μπορούν να καλυφθούν οι λειτουργικές δαπάνες και οι ανάγκες των δήμων.

Επιπλέον, με τη σωστή λειτουργία των νομικών προσώπων θα πρέπει να διασφαλιστεί η κοινωνική συνοχή και η διαύγεια στον τρόπο λειτουργίας και λήψης των αποφάσεων τους, ώστε θα μπορούν πιο άμεσα να επιλυθούν τα προβλήματα των δημοτών. Με βάση τα στοιχεία, που αφορούν την ευρύτερη οργάνωση και λειτουργία τους, γίνεται σαφές ότι θα πρέπει να υπάρχει στη αξιοποίηση τους, έτσι ώστε να διασφαλιστεί η παροχή ποιοτικών υπηρεσιών, η αντιμετώπιση βασικών προβλημάτων και, τέλος, η ικανοποίηση των στόχων τους. Όμως, ιδιαίτερος είναι και ο ρόλος των δημοτικών επιχειρήσεων που λειτουργούν χάριν του δημοσίου συμφέροντος και οι οποίες, οργανώνονται ως νομικό πρόσωπο, το κράτος ασκεί αποφασιστική επιρροή.

Τα νομικά αυτά πρόσωπα περαιτέρω λειτουργούν με κριτήρια επιδίωξης οικονομικού αποτελέσματος, όχι με την έννοια της κερδοσκοπίας, η οποία δεν αποτελεί απαραίτητο στοιχείο της δραστηριότητάς τους αλλά της δημιουργίας των οικονομικών δυνατοτήτων για την επίτευξη των

βασικών σκοπών της, των οποίων η πραγματοποίηση μπορεί να γίνει και με την επιδίωξη μείωσης του κόστους των παρεχόμενων αγαθών ή υπηρεσιών» (ΑΕΔ 25/2001).

Παρατηρήσεις

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται τα νομικά πρόσωπα του δήμου Ρόδου, όπως αυτά έχουν συγχωνευθεί και εφαρμοστεί μετά την εφαρμογή του Καλλικράτη. Όπως παρουσιάστηκε, λοιπόν, στον δήμο Ρόδου ως νομικά πρόσωπα θεωρούνται οι Οργανισμοί Δήμου Ρόδου - Ν.Π.Δ.Δ. που αποτελούν Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, οι Επιχειρήσεις Δήμου Ρόδου - Ν.Π.Ι.Δ και, τέλος, οι επιχειρήσεις με μέτοχο τον δήμο Ρόδου. Ένας από τους σημαντικότερους στόχους των νομικών προσώπων του δήμου Ρόδου είναι η αντιμετώπιση των κοινωνικών προκλήσεων και η ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής. Επιπλέον, επιδιώκεται η βελτίωση και η ολοκλήρωση βασικών υποδομών για την ανάπτυξη και την εύρυθμη λειτουργία του Δήμου αλλά και η αναβάθμιση και ο εκσυγχρονισμός της οργανωτικής δομής και της λειτουργίας τους και η αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών στους δημότες της Ρόδου. Επιπλέον, δίνονται έμφαση στην ενίσχυση των υποδομών παιδείας, αθλητισμού και παιδείας, στην προαγωγή των προγραμμάτων εκπαίδευσης και των πολιτιστικών δραστηριοτήτων, στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και στην ενίσχυση της τοπικής οικονομίας. .

Με βάση τον τρόπο οργάνωσης, λειτουργίας και οικονομικής διαχείρισης αυτών των νομικών διαφαίνεται ότι εξακολουθούν να υπάρχουν αρκετές δυσλειτουργίες, οι οποίες αποτρέπουν την επιτυχή υλοποίηση των στόχων τους. Η συγχώνευσή τους και η αδυναμία αποτελεσματικής αποκέντρωσης των υπηρεσιών τους σε συνδυασμό με τους περισσότερους πόρους περιορίζουν τις δράσεις τους και μειώνουν την αποτελεσματικότητά τους. Για τον λόγο αυτό θεωρείται αναγκαία η σωστή αξιοποίηση των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων και των διαφόρων πόρων, η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών και η συνεχής επιμόρφωση του ανθρώπινου δυναμικού τους, καθώς με τον τρόπο αυτό μπορεί να προωθηθεί η επιτυχής υλοποίηση των στόχων τους και η ενίσχυση της πολιτιστικής, κοινωνικής και οικονομικής προσφοράς τους. .

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στην προσπάθεια ανάλυσης που παρουσιάστηκε καθίσταται ανάγλυφη η λειτουργικότητα του νέου Καλλικρατικού νόμου και η επιρροή που άσκησε στον τρόπο λειτουργίας των περισσότερων ελληνικών δήμων. Η αντικατάσταση του «Καποδίστρια από τον «Καλλικράτη» επέφερε ποικίλες αλλαγές στον χώρο της τοπικής αυτοδιοίκησης μεταβάλλοντας ριζικά τον αυτοδιοικητικό χάρτη. Ταυτόχρονα δημιούργησε νέες συνθήκες για τον τρόπο λειτουργίας και ανάπτυξης των περισσότερων δήμων της χώρας μας,

Με την εφαρμογή του «Καλλικράτη» επιδιώχτηκε μια συστηματική προσπάθεια προώθησης της αυτοτελούς λειτουργίας των περισσότερων Δήμων και των οργανισμών τους ενώ επιτυχής υπήρξε και η αξιοποίηση των διαφόρων οικονομικών πόρων για τη διευκόλυνση και την αναβάθμιση της καθημερινότητας των δημοτών. Κύριο χαρακτηριστικό αυτής της αυτοδιοικητικής μεταρρύθμισης θεωρείται η μείωση όχι μόνο των δήμων και η κατάργηση των κοινοτήτων αλλά και η μείωση των αιρετών οργάνων και των διάφορων φορέων και υπηρεσιών των δήμων. Επιπλέον, ένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό του νέου αυτού νομού που αφορά την τοπική αυτοδιοίκηση θεωρείται η μεταφορά των διαφόρων αρμοδιοτήτων αλλά και προσωπικού και πόρων από τον χώρο της περιφερειακής κρατικής διοίκησης στον χώρο της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Το ενδιαφέρον του νόμου του Καλλικράτη εντοπίζεται στην επανεκκίνηση του τρόπου λειτουργίας των δήμων και στην επανάκτηση της εμπιστοσύνης των δημοτών προς τον ρόλο της τοπικής αυτοδιοίκησης. Παράλληλα αλλά όχι υπάλληλα επιδιώχθηκε ο περιορισμός των λειτουργικών δαπανών, η σωστή αξιοποίηση των οικονομικών πόρων, η προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης των δήμων και η ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του τρόπου λειτουργίας των δήμων. Σε ένα δεύτερο επίπεδο, η συγχώνευση των δήμων και των υπηρεσιών τους είχε ως στρατηγικό στόχο να οδηγήσει στην καλύτερη και αμεσότερη εξυπηρέτηση των αναγκών των πολιτών, στην ενίσχυση της σωστής πληροφόρησης τους, στο περιορισμό των προβλημάτων που δημιουργεί η απόσταση και στην παροχή των απαιτούμενων κινήτρων για την ενεργό συμμετοχή των πολιτών σε δημοτικές διαδικασίες.

Πρέπει να επισημανθεί ότι με βάση τον Καλλικράτη, δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στον τρόπο λειτουργίας των νησιωτικών δήμων λόγω της ιδιαίτερης μορφής τους. Στο πλαίσιο αυτό οι νησιωτικοί Καλλικρατικοί δήμοι καλούνται να αναλάβουν αυξημένες αρμοδιότητες και να σχεδιάσουν και να υλοποιούν δημόσιες πολιτικές.

Ο ρόλος αυτός υποβαθμίζεται λόγω της οικονομικής κρίσης και των υφεσιακών πολιτικών των τελευταίων ετών οι οποίοι οδηγούν σε μείωση των δαπανών για την τοπική αυτοδιοίκηση και κατά συνέπεια των τακτικών εσόδων των δήμων. Στο πλαίσιο αυτό ενισχύθηκε και ο προβληματισμός για την αβέβαιη παρουσία των δημοτικών υπάλληλων σε αρκετές δημοτικές υπηρεσίες παρά τις εξαγγελίες για την κινητικότητα τους.

Επισημαίνεται επίσης ότι η συνένωση των δήμων αλλά και των διαφόρων δημοτικών υπηρεσιών δεν υλοποιήθηκε με τον απαιτούμενο κεντρικό σχεδιασμό με αποτέλεσμα να δημιουργούνται ποικίλα προβλήματα στον τομέα της παροχής υπηρεσιών καθώς και στη λειτουργία των δήμων λόγω της ανεπαρκούς κοστολόγησης, της έλλειψης πόρων και της υλικοτεχνικής υποδομής. Με τον τρόπο αυτό ενισχυθήκαν οι δυσλειτουργίες στον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας των δήμων, γεγονός που έχει άμεσο αντίκτυπο στην ποιότητα των υπηρεσιών που παρέχονται στους πολίτες.

Όπως ήδη επισημάνθηκε, κύριο χαρακτηριστικό του καλλικρατικού νόμου είναι όχι μόνο η συναίνεση των δήμων αλλά και η συνένωση των διαφόρων υπηρεσιών, δίνοντας έμφαση στη συνένωση των νομικών προσώπων των ΟΤΑ και στη διαφοροποίηση που προωθείται στον τρόπο οργάνωσης, λειτουργίας και διαχείρισης τους. Οι συγχωνεύσεις των νομικών προσώπων μεταβάλλουν τον τρόπο λειτουργίας τους και υποχρεώνουν τους δήμους να έχουν μόνο δύο νομικά πρόσωπα με κοινωφελή χαρακτήρα ιδιωτικού ή δημοσίου δικαίου. Σε αυτό το πλαίσιο και με βάση τις μεταβολές που προωθήθηκαν στον τρόπο λειτουργίας των νομικών προσώπων των ΟΤΑ που περιγράψαμε, κάναμε μια προσπάθεια να αναδείξουμε τις αλλαγές αλλά και τις δυσλειτουργίες της εφαρμογής του Καλλικράτη, μέσα από τη μελέτη του τρόπου οργάνωσης, λειτουργίας και διαχείρισης των νομικών προσώπων του δήμου Ρόδου ο οποίος αποτελεί έναν νησιωτικό δήμο. Οι μεταβολές αυτές, οι οποίες προωθούνται από τη μείωση του αριθμού των νομικών προσώπων αλλά και από τη διαφοροποίηση στη θεσμική παρουσία τους, όπως αυτή καθορίζεται από τις δράσεις και την ιδιαίτερη φυσιογνωμία τους, έχουν διαφοροποιήσει τον καθορισμό των σκοπών λειτουργίας αυτών των νομικών προσώπων του δήμου Ρόδου αλλά και του τρόπου ανάπτυξης των επιχειρηματικών πρωτοβουλιών του.

Ειδικότερα, τα νομικά πρόσωπα του Δήμου Ρόδου είναι πλέον μόνο δύο και οι αρμοδιότητές τους αφορούν τον τομέα του πολιτισμού, του αθλητισμού και του περιβάλλοντος και τον τομέα της παιδείας, της κοινωνικής προστασίας και της αλληλεγγύης. Πρόκειται για νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου και για μία επιχείρηση με μέτοχο τον δήμο Ρόδου.

Η συμβολή τους είναι σημαντική στην υλοποίηση των στόχων του δήμου, στην προβολή του σε διεθνές, κυρίως, επίπεδο, στη στήριξη του τουρισμού και στην ενίσχυση των δράσεων κοινωνικής πρόνοιας. Θεωρείται ωστόσο σημαντική η επιμόρφωση του ανθρώπινου δυναμικού τους, η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών και η σωστή διαχείριση των πόρων τους για την υλοποίηση των στόχων τους.

Η παρούσα εργασία επιδιώκει να αποτελέσει ένα μικρό λιθαράκι στις υπάρχουσες μελέτες για την αξιολόγηση του ρόλου του Καλλικρατικού νόμου και την ενίσχυση του προβληματισμού για τη σημασία που επέφερε στον τρόπο λειτουργίας των δήμων και των νομικών του προσώπων. Η παρουσίαση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των νομικών προσώπων του δήμου Ρόδου διευκολύνει την αξιολόγηση της ευρύτερης λειτουργίας των νομικών προσώπων και την απάντηση των ερευνητικών ερωτημάτων, που αφορούν στην οργάνωση, στη λειτουργία και στη διαχείριση των οικονομικών των νομικών προσώπων. Τέλος η μελέτη αυτή επιχειρεί να δώσει και τα απαιτούμενα ερεθίσματα για περαιτέρω διερεύνηση του θέματος, η οποία θα μπορούσε να εστιάσει το ενδιαφέρον της στην επιρροή της οικονομικής κρίσης στον τρόπο λειτουργίας των νομικών προσώπων για τη διεύρυνση ενός γόνιμου και διεπιστημονικού διαλόγου προς όφελος των τοπικών κοινωνιών.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική Βιβλιογραφία

- 1) Αθανασόπουλος, Κ., (1995), Περιφερειακή Διοίκηση και τοπική Αυτοδιοίκηση, Β. τόμος, Γ Έκδοση, Αθήνα
- 2) Γεωργόπουλος Ν. «Στρατηγικό Μανατζμέντ» Μπένου 2013
- 3) Δωρής Φ, Εισαγωγή στο Αστικό Δίκαιο, τ.Β1. (1991)
- 4) Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Ρόδου, 2015 -2019
- 5) ΕΕΤΑΑ. ΑΕ Οδηγός παρακολούθησης , αξιολόγησης , επικαιροποίησης και αναθεώρησης του επιχειρησιακού προγράμματος Ο.Τ.Α α' βαθμού, 2011
- 6) ΕΕΤΑΑ, Οι Δήμοι στο κατώφλι της νέας Προγραμματικής Περιόδου-Τα νέα χρηματοδοτικά εργαλεία, η οργάνωση της εταιρικής σχέσης και της Διαβούλευσης, Αθήνα.
- 7) Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης-Εθνική Σχολή Δημόσιας Υγείας , Ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στη Δημόσια Υγεία
- 8) Κουτσουλιάνος, Ι Χ, (2007), Οδηγός συγχωνεύσεων - διασπάσεων των επιχειρήσεων των ΟΤΑ, Α. Ν. Σάκκουλα
- 9) Μπουραντάς Δ., (2015), Εισαγωγή στη διοίκηση επιχειρήσεων, Αθήνα, Μπένου
- 10) Παπαδασκαλόπουλος Αθ , Χριστοφάκης Μ 2009 «Περιφερειακός Προγραμματισμός» Παπαζήση
- 11) Παπαγγέλης Ν, εισήγηση στην Ημερίδα με θέμα «Τοπική Αυτοδιοίκηση . Από την κρίση στην πρόκληση, 15/3/2014, Λάρνακα (2014)
- 12) Σταθόπουλος, Π, (2012), Οργάνωση και Διοίκηση Κοινωνικών Υπηρεσιών, Αθήνα, Παπαζήση,
- 13) Τζωρτζάκης, Κ. & Τζωρτζάκη, Α., (2002), *Μάρκετινγκ – Μάνατζμεντ*, Rosili
- 14) *ΥΠΟΙΑΝ (1014) Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης 2014-2020* (Εταιρικό Σύμφωνο για το πλαίσιο ανάπτυξης-ΕΣΠΑ 2014-2020), Αθήνα .
- 15) Τριανταφυλλοπούλου Α., (2009), Ο θεσμός των επιχειρήσεων της αυτοδιοίκησης κατά το νέο Κ.Δ.Κ.», Α. Ν. Σάκκουλα
- 16) Φαναριώτης (1999) Διοίκηση δημόσιων υπηρεσιών και οργανισμών , Σταμούλη Α.Ε.

Διαδικτυακοί Τύποι / Ιστοσελίδες

- 1) (<http://www.ando.gr/> επίσκεψη 10/08/2016)
- 2) <http://www.dimosnet.gr> Επίσκεψη: 21/06/2016
- 3) [http:// www.eetaa.gr](http://www.eetaa.gr) Επίσκεψη: 12/06/2016
- 4) [http:// www.eedsa.gr/Contents.aspx?CatId=38](http://www.eedsa.gr/Contents.aspx?CatId=38) Επίσκεψη: 2/08/2016
- 5) <https://www.ekdd.gr/ekdda/> Επίσκεψη: 02/08/2016
- 6) <https://www.espa.gr/el/Pages/staticRegionalOP.aspx> (Ιστοσελίδα ΕΣΠΑ 2014-2020)
Επίσκεψη: 12/06/2016
- 7) <http://www.edeya.gr> Επίσκεψη: 04/08/2016
- 8) <http://www.kek-gennimatas.gr/> επίσκεψη 10/08/2016
- 9) <http://www.kallikratis.eu/> Επίσκεψη: 03/08/2016
- 10) <http://www.kallikratis.eu/nomos-4712012> Επίσκεψη: 03/08/2016
- 11) (http://kpdiodos.pblogs.gr/Επίσκεψη_18/08/2016)
- 12) .(<http://www.litando.gr/tameio.php>, επίσκεψη 18/08/2016)
- 13) <http://www.rhodes.gr> (Δήμος Ρόδου) Επίσκεψη: 10/06/2016
- 14) <http://www.ypes.gr/UserFiles> Επίσκεψη: 03/08/2016
- 15) <http://www.ypes.gr/UserFiles/f0ff9297-f516-40ff-a70e-eca84e2ec9b9/oikonomika.doc>.
Επίσκεψη: 03/08/2016
- 16) http://www.ypes.gr/userfiles/f0ff9297-f516-40ff-a70e-nomika_prosopa.doc Επίσκεψη:
03/08/2016